

federale overheidssdienst

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Klimaatonderzoek

Herhaling van een publieksenquête

Eindresultaten

mei 2014

M.A.S. - Tel. +32/(0)16.22.69.67 -
www.masresearch.be -
info@masresearch.be

Dirk De Martelaere
Joris Smet

Doelstellingen

- Methodologie
- Profiel van de respondenten
- Resultaten
 - ❑ Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - ❑ Kennis m.b.t. klimaatverandering
 - ❑ Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - ❑ Klimaatbeleid
 - ❑ Informatie en communicatie

De Dienst Klimaatverandering wenst via een publieke enquête een beter inzicht te vergaren in:

De kennis van het Belgische grote publiek over de klimaatproblematiek

- Weet de man in de straat welke de grote uitdagingen zijn?
- Kan men de oorzaken en gevolgen van de klimaatverandering correct inschatten?
- Is men op de hoogte van de financiële steunmaatregelen?
- Weet hij waar informatie beschikbaar is?

De subjectieve interpretatie

- Hoe ervaart het grote publiek de problematiek?
- Wordt die als een urgentie ervaren?
- Hoe worden de inspanningen van het beleid ervaren?
- Leeft het gevoel dat eenieder een steentje kan bijdragen?

De persoonlijke attitude / bereidheid er zelf iets aan te doen

- Wil de man in de straat zich zelf op dat vlak engageren (bv. op het vlak van de eigen mobiliteit, het eigen huishouden)?
- Is hij bereid daarvoor financiële inspanningen te leveren?

De vergaarde kennis moet na afloop geïmplementeerd kunnen worden door de Dienst :

Als middel om toekomstige campagnes optimaal uit te werken

- Hoe speelt de Afdeling Klimaatverandering optimaal in op de gevoeligheden die leven?
- Welk soort boodschap slaat het best in?
- Hoe dient die verpakt te worden?
- Hoe personaliseer je die?
- Hoe zet je aan tot actie?

Als evaluatie-instrument

- Nagaan wat de evolutie is ten opzichte van de eerdere edities van het klimaatonderzoek (2005 en 2009)
- Welke vooruitgang is geboekt?
- Hebben bepaalde overheidsmaatregelen een effect kunnen genereren?

➤ Doelstellingen

Methodologie

➤ Profiel van de respondenten

➤ Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie

Methode

Postaal onderzoek (PAPI) met de mogelijkheid tot het online invullen van de vragenlijst (CAWI)

Doelgroep

16- tot 75-jarige Belgen

Steekproef

1500 interviews representatief naar geslacht, regio, leeftijd en urbanisatiegraad (tweetrapssteekproef)

Periode

4 september – 7 november 2013

Postpakket

Begeleidende brief (NL, FR, DE) van de minister, antwoordomslagen port betaald door bestemming

Vragenlijst

Vragenlijst in de drie landstalen (NL, FR, DE)

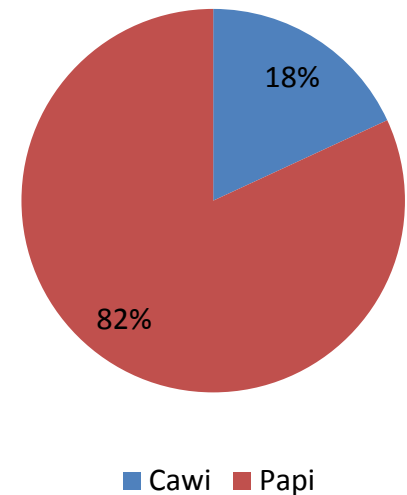
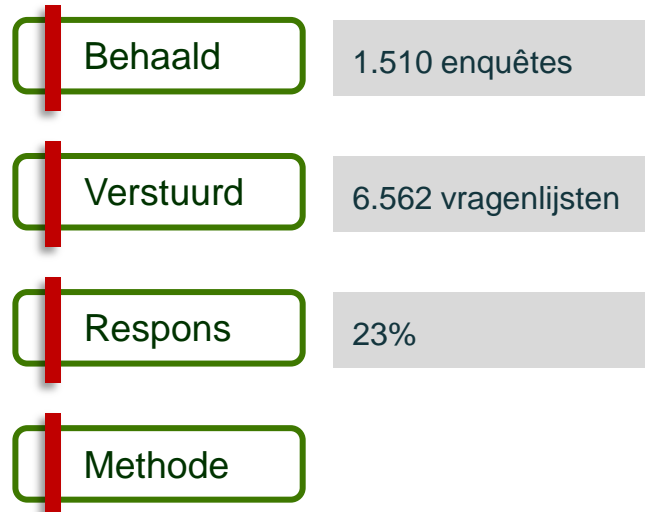
Helpdesk

Telefonische helpdesk met het nummer van M.A.S.

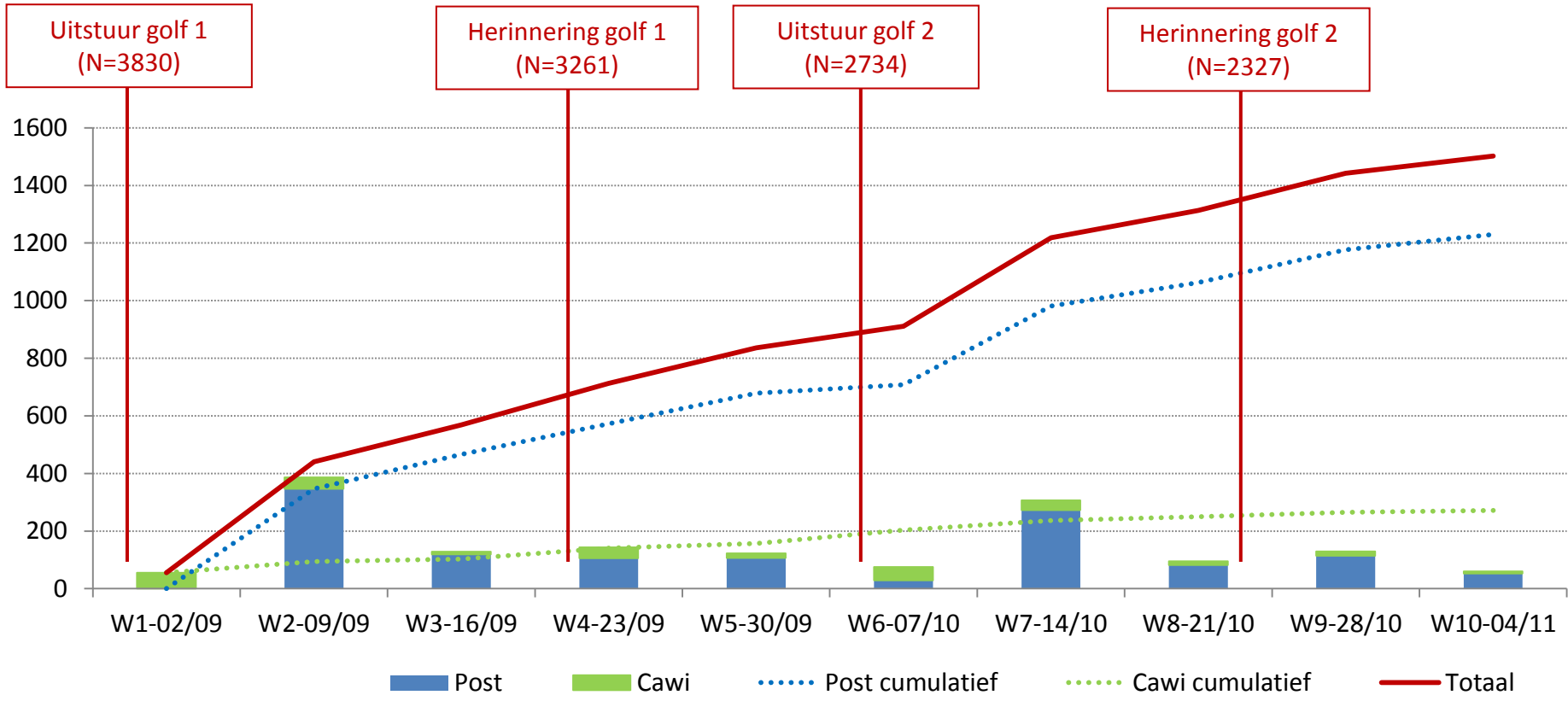

	Vooropgesteld	Behaald
Geslacht	N	N
Mannen	746	746
Vrouwen	754	764
Leeftijd		
16-25 jaar	245	175
26-35 jaar	264	238
36-45 jaar	304	310
46-55 jaar	285	330
56-65 jaar	224	267
66-75 jaar	178	190
Gewest		
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	144	152
Vlaanderen	875	878
Wallonië	481	480
Urbanisatie		
5 grote steden	385	455
Steden	220	228
Kleine lokaliteiten	430	329
Landelijk	462	498
Opleidingsniveau		
Lager onderwijs	172	70
Lager secundair	338	214
Hoger secundair beroeps	141	218
Hoger secundair algemeen	426	223
Hoger onderwijs	300	456
Universitair onderwijs	123	305

Cumulatieve respons

	Vooropgesteld (N)	Behaald (N)	Weging (%)
Geslacht			
Mannen	746	746	49%
Vrouwen	754	764	51%
Leeftijd			
16-25 jaar	245	175	16%
26-35 jaar	264	238	18%
36-45 jaar	304	310	20%
46-55 jaar	285	330	19%
56-65 jaar	224	267	15%
66-75 jaar	178	190	12%
Gewest			
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	144	152	8%
Vlaanderen	875	878	60%
Wallonië	481	480	33%
Urbanisatie			
5 grote steden	385	455	25%
Steden	220	228	15%
Kleine lokaliteiten	430	329	29%
Landelijk	462	498	31%
Opleidingsniveau			
Lager onderwijs	172	70	12%
Lager secundair	338	214	22%
Hoger secundair beroeps	141	218	10%
Hoger secundair algemeen	426	223	28%
Hoger onderwijs	300	456	20%
Universitair onderwijs	123	305	8%

➤ Doelstellingen

➤ Methodologie

Profiel van de respondenten

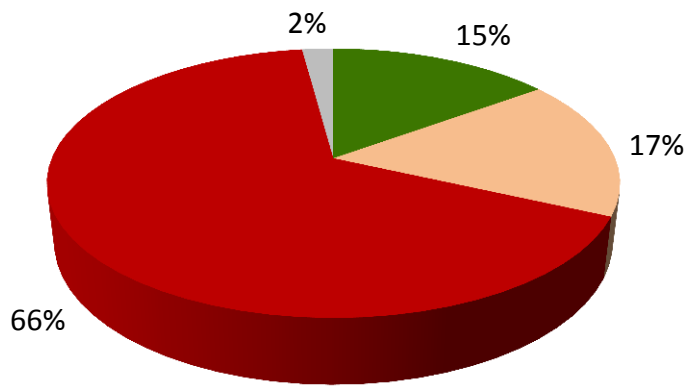
➤ Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie

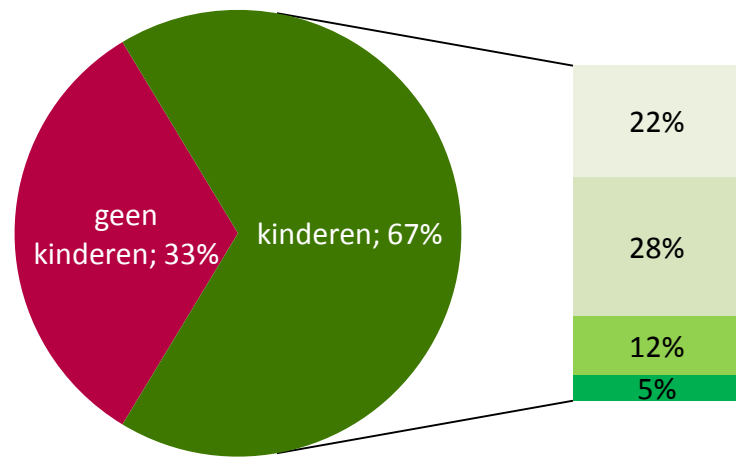

Huidige gezinssituatie

Aantal kinderen

- Inwonend bij ouders of familie
- Alleenstaand
- Gehuwd / samenwonend
- Andere

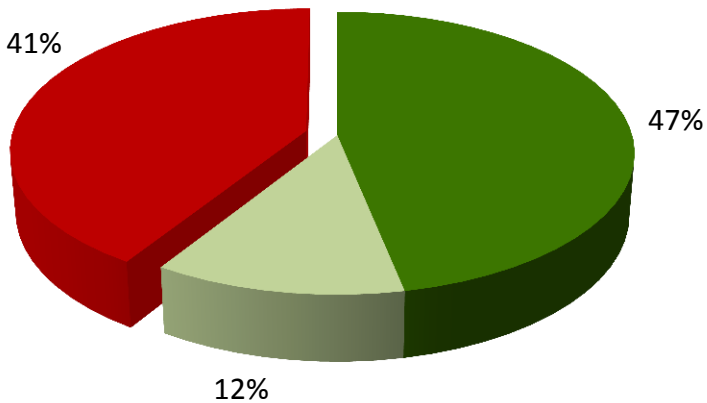
- 1 kind
- 2 kinderen
- 3 kinderen
- 4 kinderen of meer

Basis: alle respondenten (N=1.510)

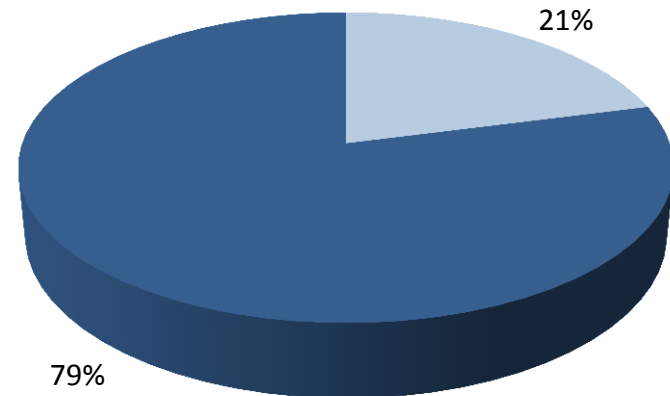

Heeft u op dit ogenblik betaald werk?

- Ja, ik werk voltijds in mijn hoofdberoep
- Ja, ik werk deeltijds in mijn hoofdberoep
- Neen, ik heb geen betaald werk

Bent u huurder of eigenaar van de woning waar u hoofdzakelijk verblijft?

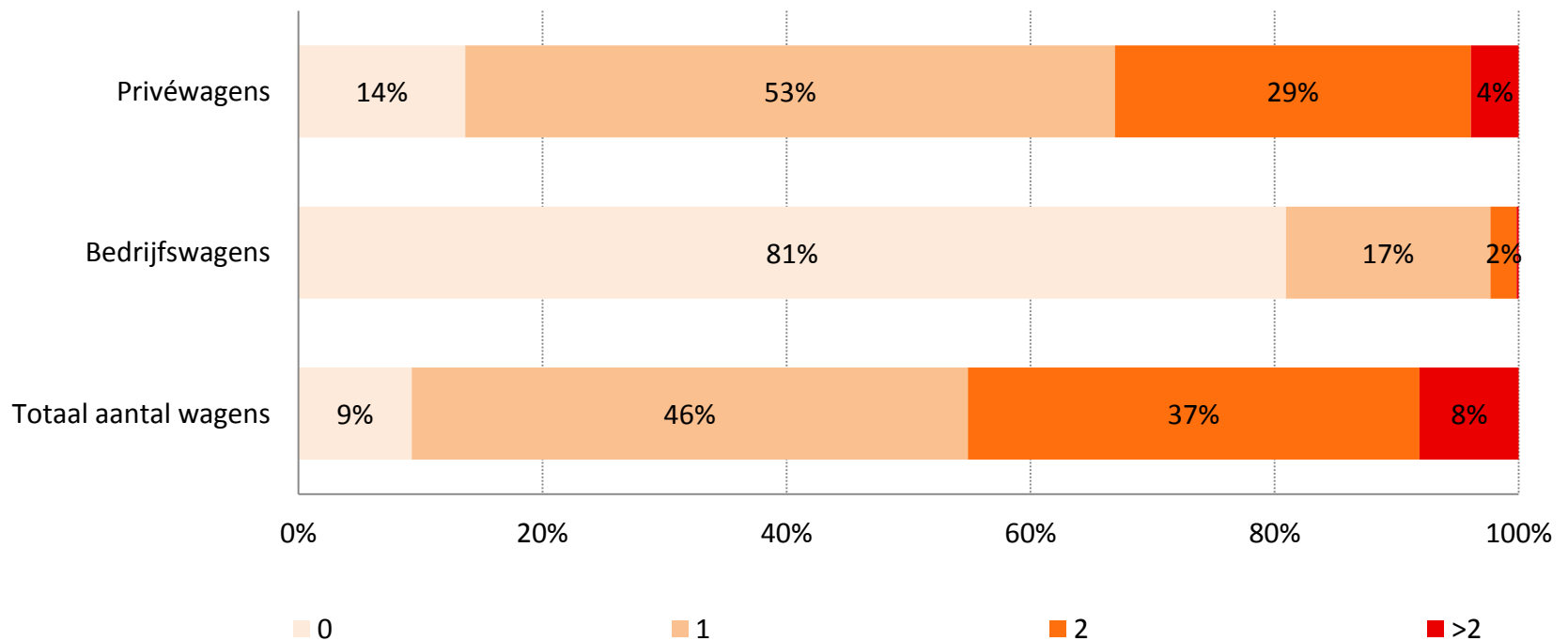

- Huurder
- Eigenaar

Basis: alle respondenten (N=1.510)

Hoeveel wagens zijn er in uw gezin? Hoeveel van deze wagens zijn bedrijfswagens?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

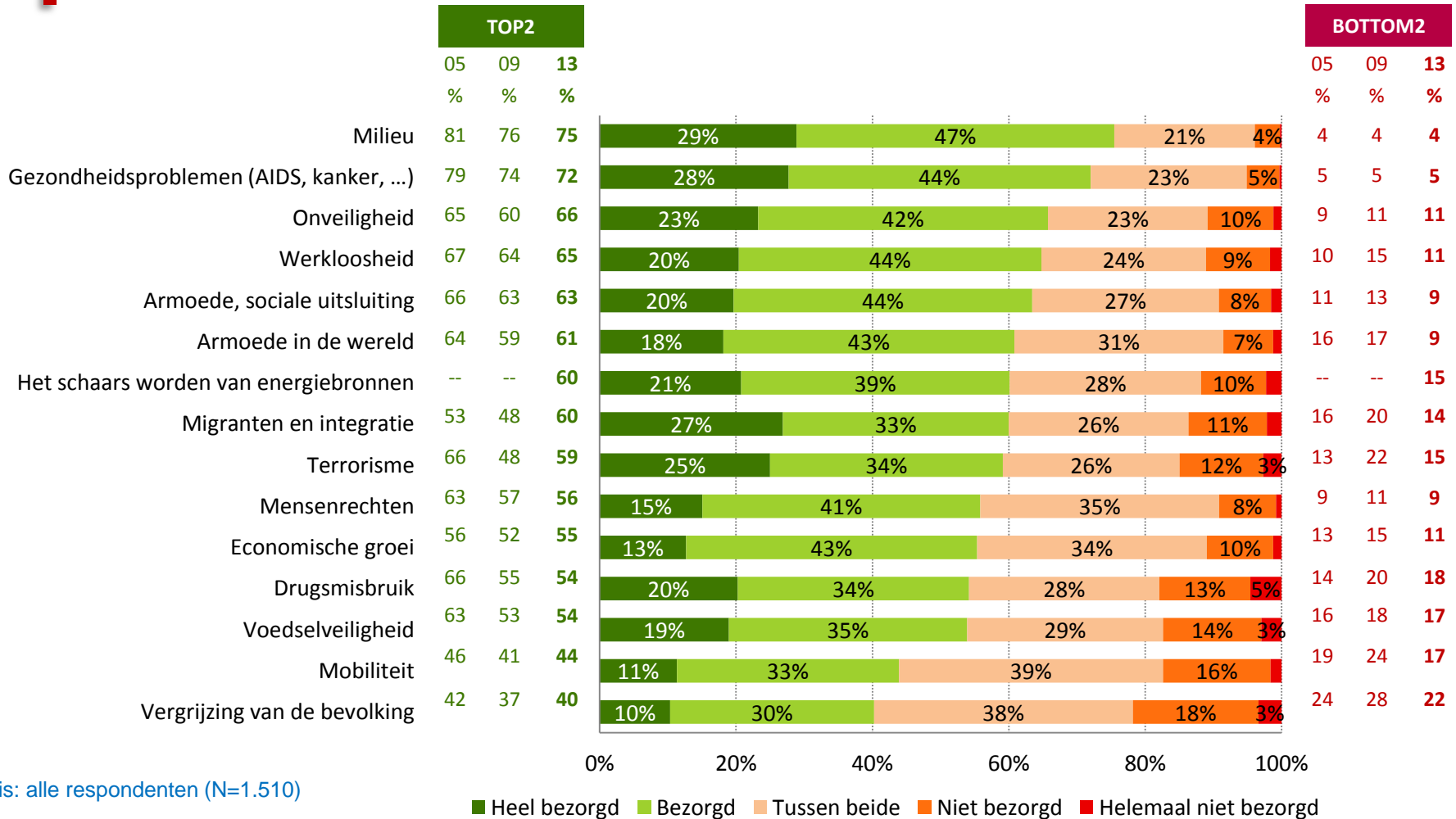

Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering**
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie

V1. Hieronder vindt u een lijst met dingen waarover sommige mensen zeggen dat ze zich zorgen maken. Kan u voor elk van hen aanduiden in welke mate u er bezorgd om bent?

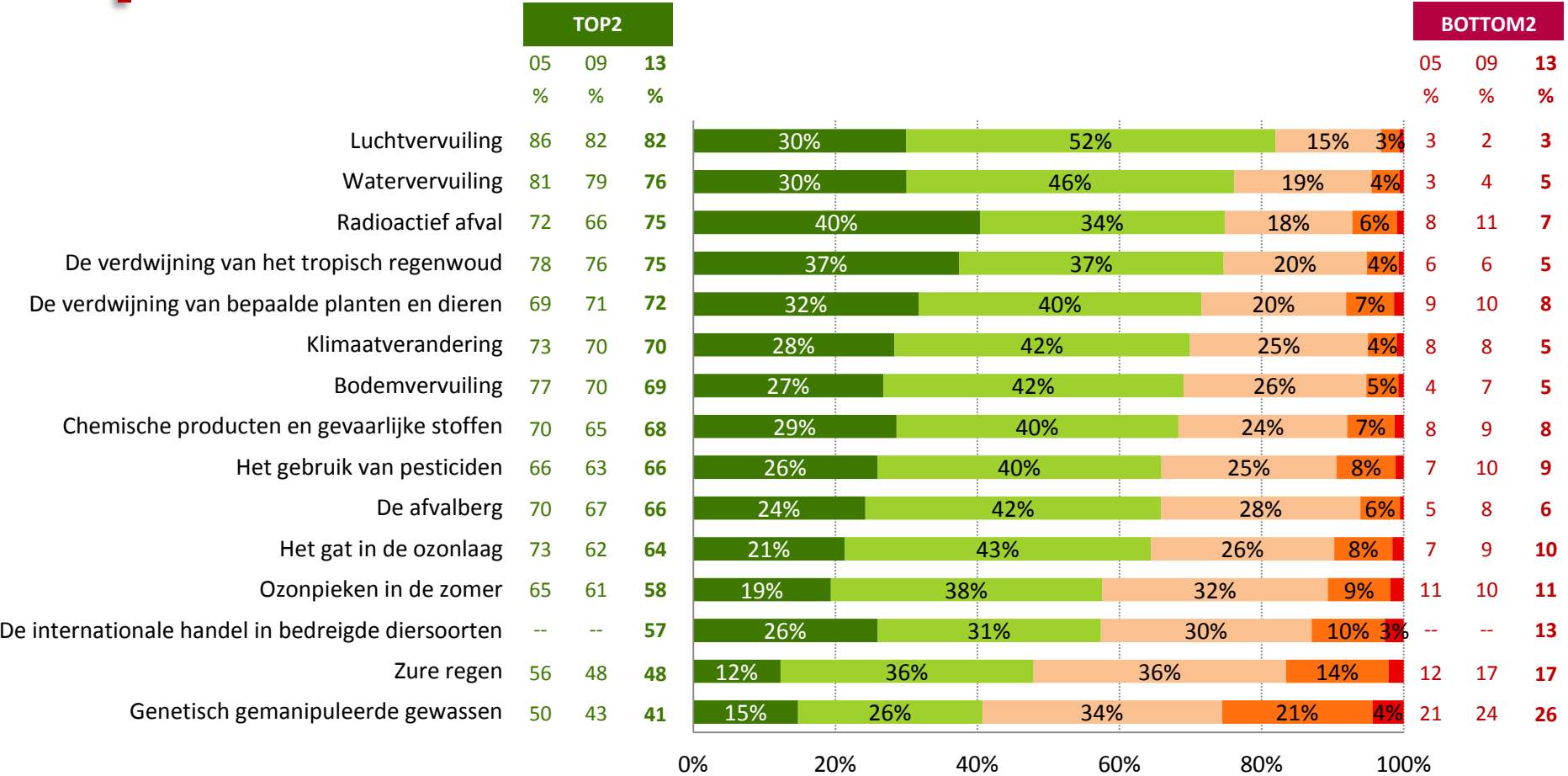

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V2. En als we nu specifiek naar de milieuproblematiek kijken, kan u voor elk van volgende zaken aanduiden in welke mate u er bezorgd om bent?

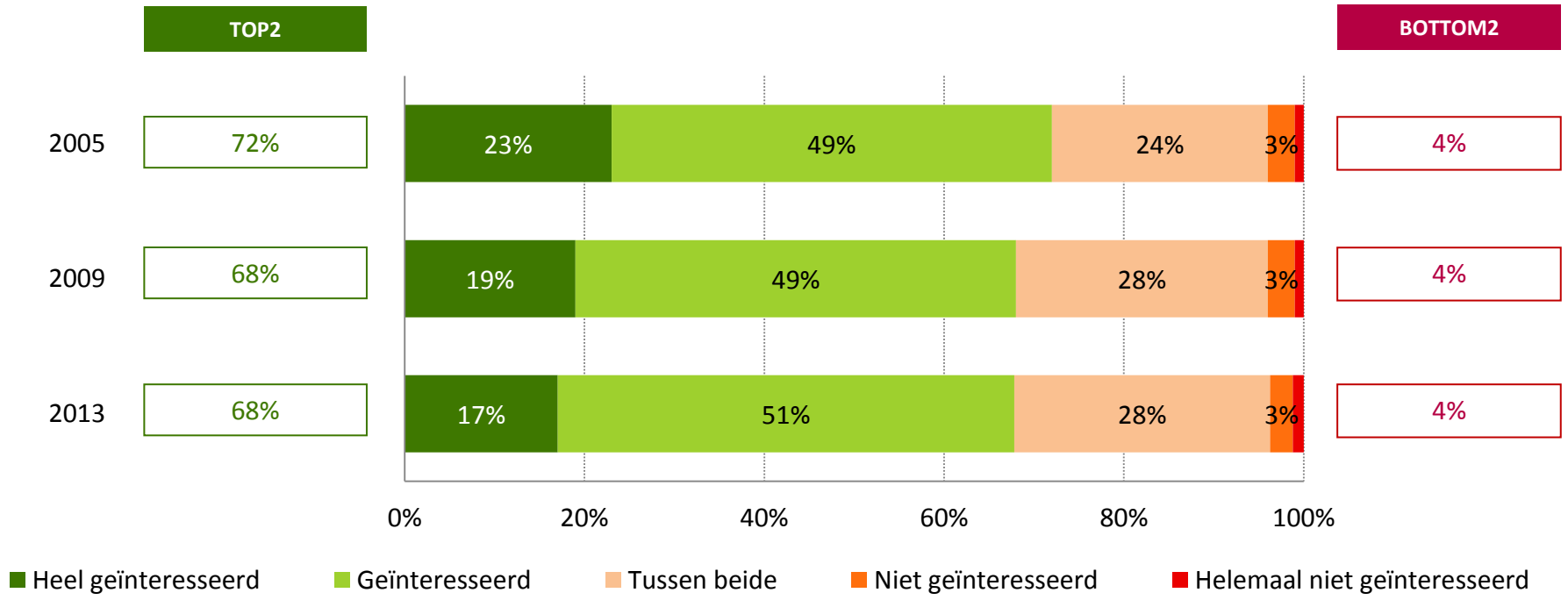
Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ Heel bezorgd ■ Bezorgd ■ Tussen beide ■ Niet bezorgd ■ Helemaal niet bezorgd

V27. In welke mate bent u geïnteresseerd in het milieu en de milieuproblematiek?

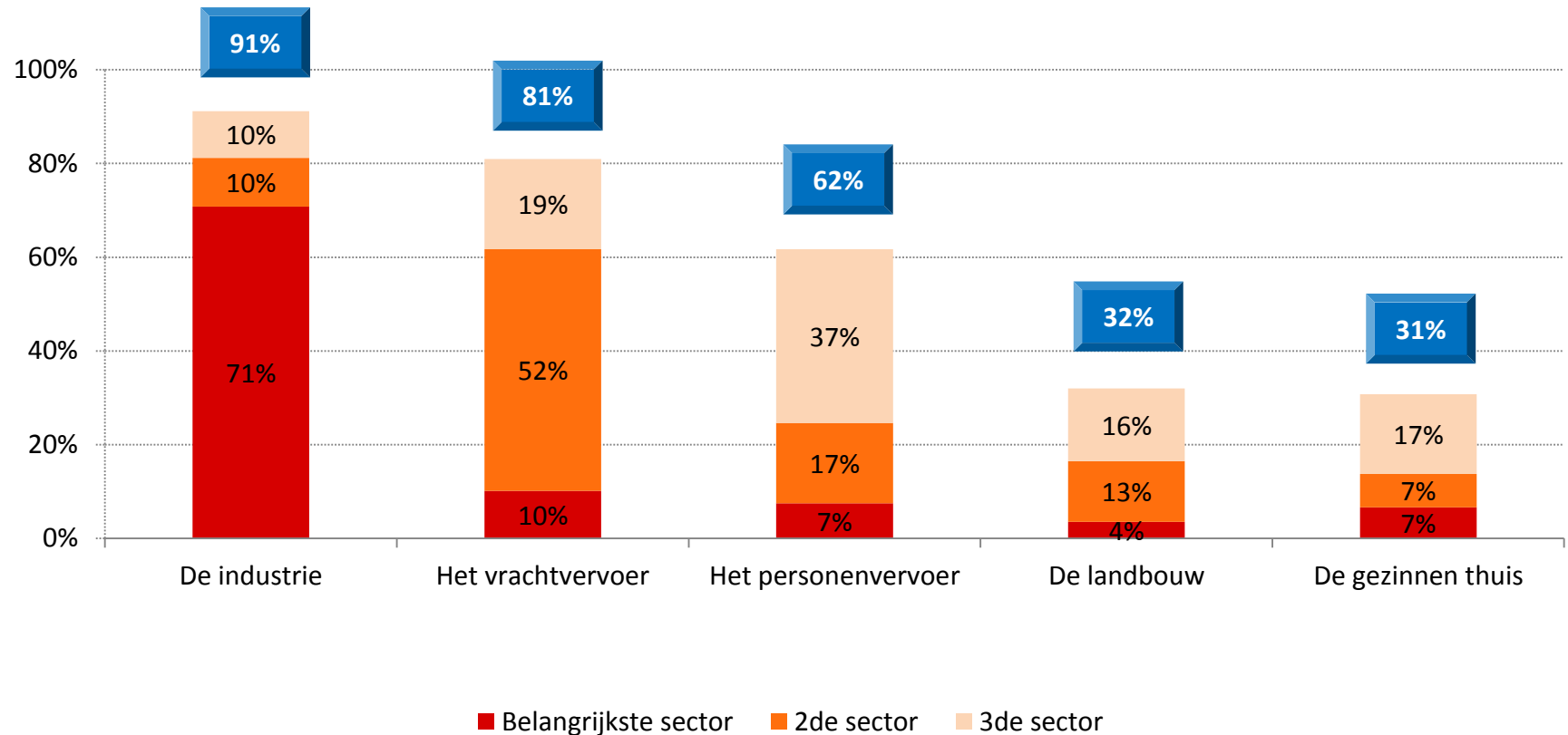

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V6. Wie/wat beïnvloedt volgens u in België het meest de klimaatverandering? (1)

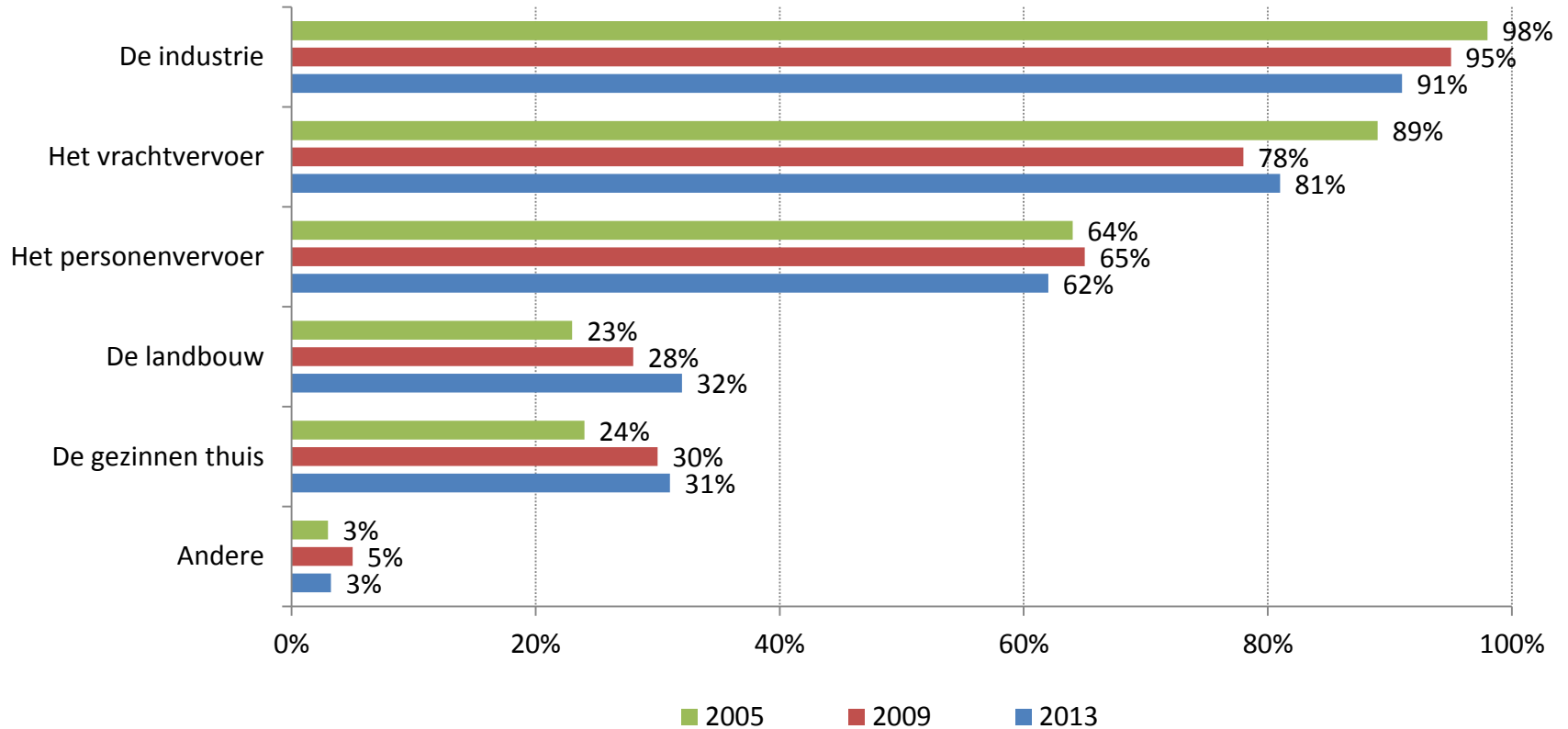

Basis: alle respondenten (N=1.510)

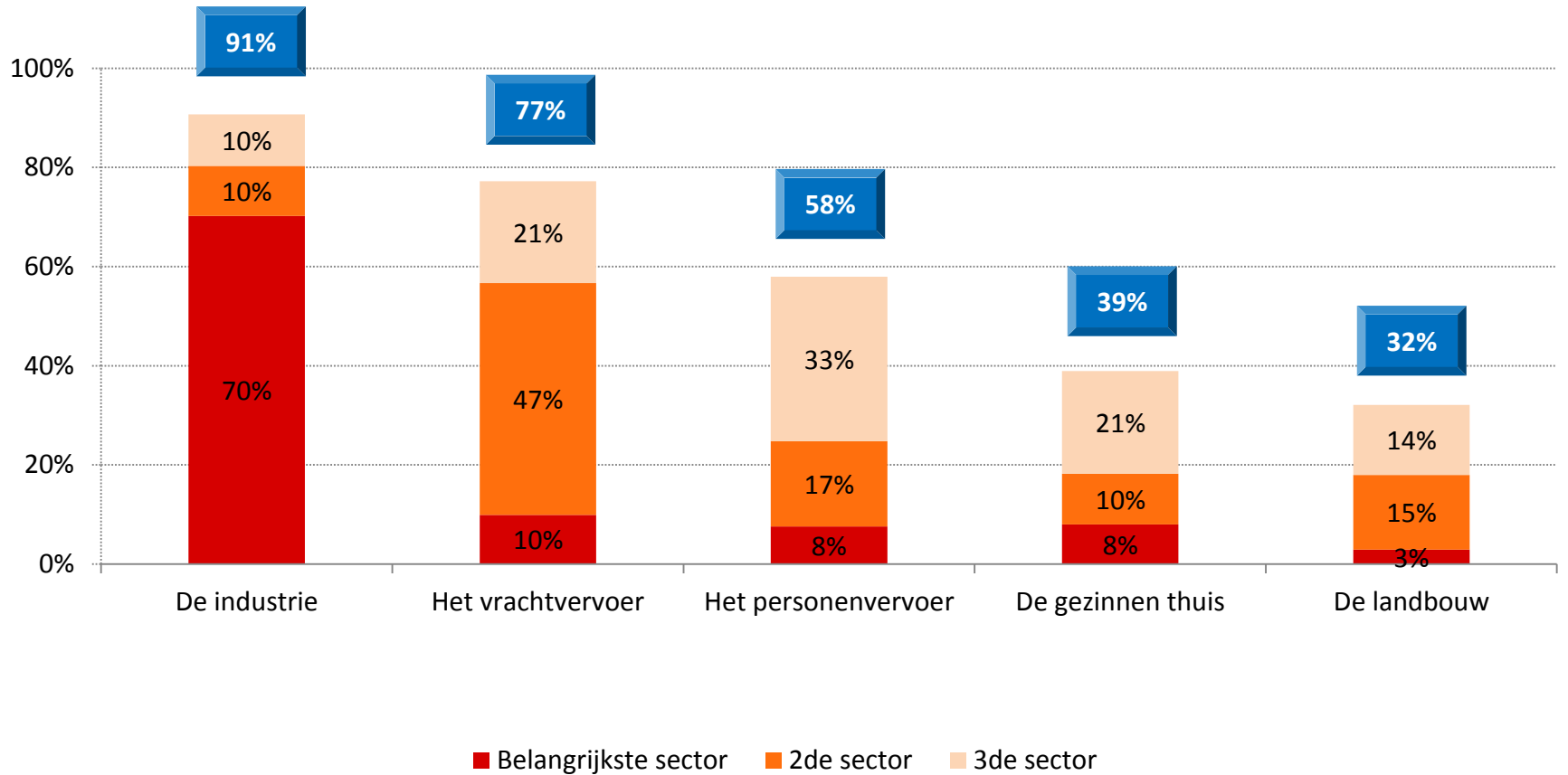
V6. Wie/wat beïnvloedt volgens u in België het meest de klimaatverandering? (2)

Basis: alle respondenten (N=1.510)

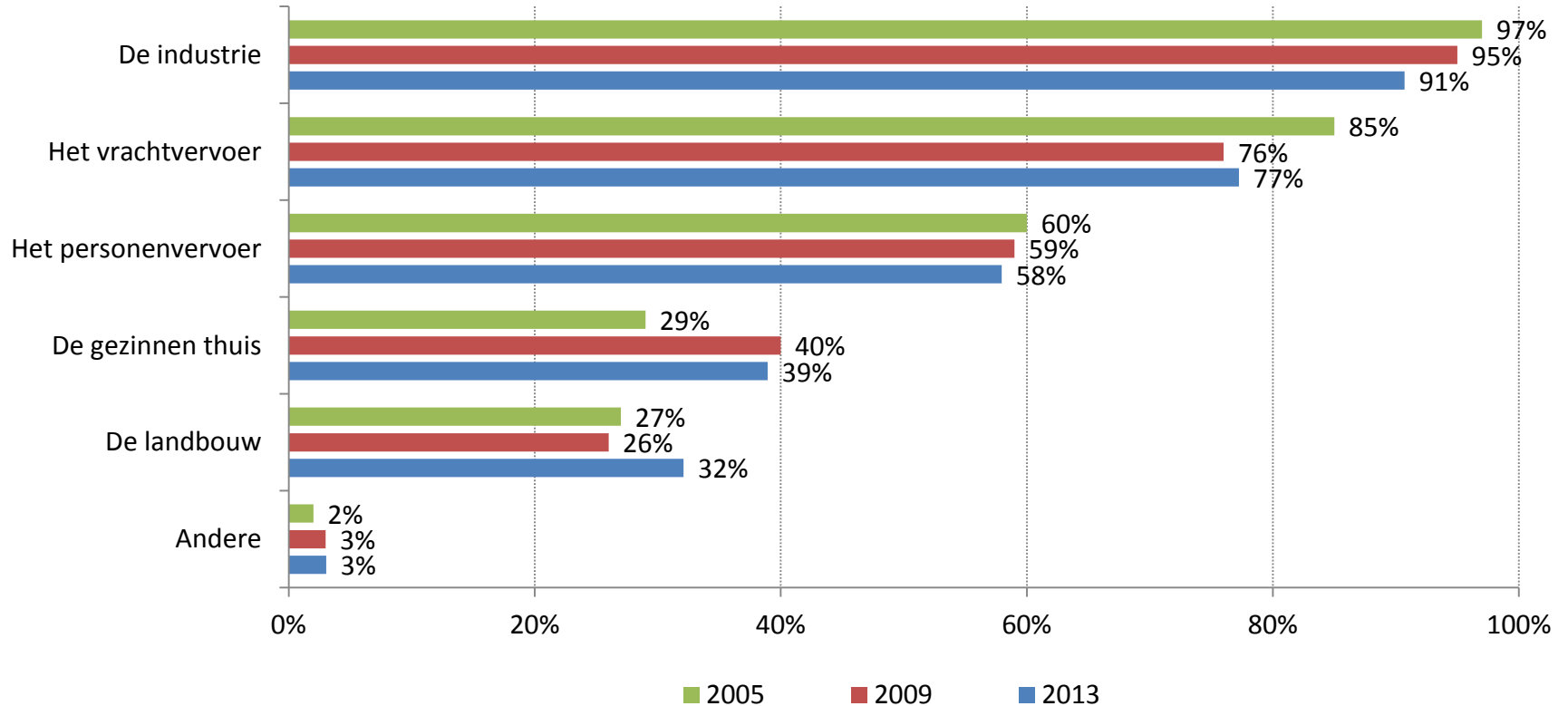
V14. Wie/wat moeten volgens u in de komende jaren in België de grootste inspanningen leveren om
klimaatveranderingen tegen te gaan? (1)

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V14. Wie/wat moeten volgens u in de komende jaren in België de grootste inspanningen leveren om
klimaatveranderingen tegen te gaan? (2)

Basis: alle respondenten (N=1.510)

Besluiten i.v.m. de attitude ten aanzien van klimaatverandering

- Het milieu is een belangrijke bron van bezorgdheid voor de Belgen.
- Zeven op tien Belgen - vooral de jongeren - zijn (zeer) bezorgd over de klimaatverandering.
- De rol van de gezinnen wordt onderschat.

- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

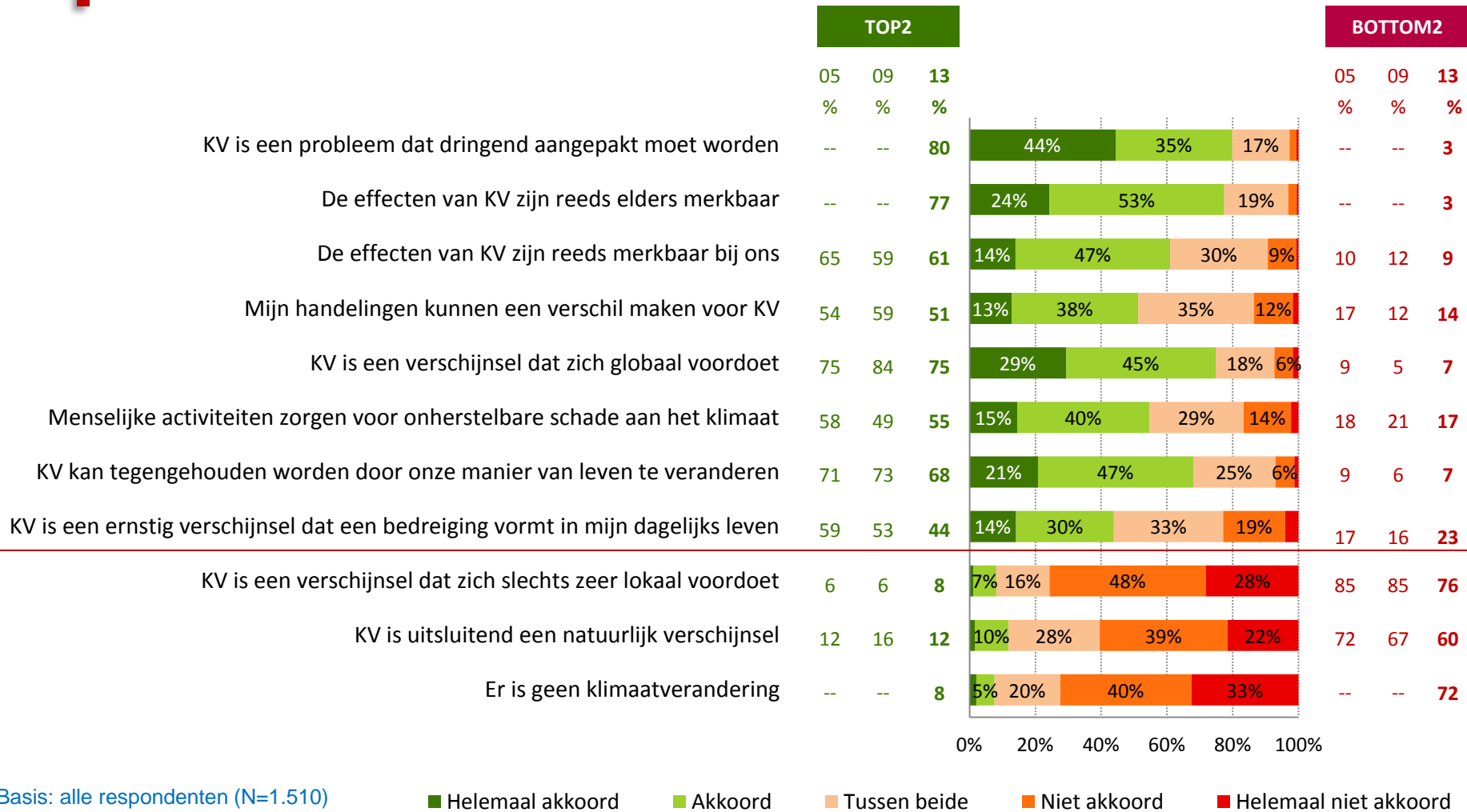

Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering**
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie

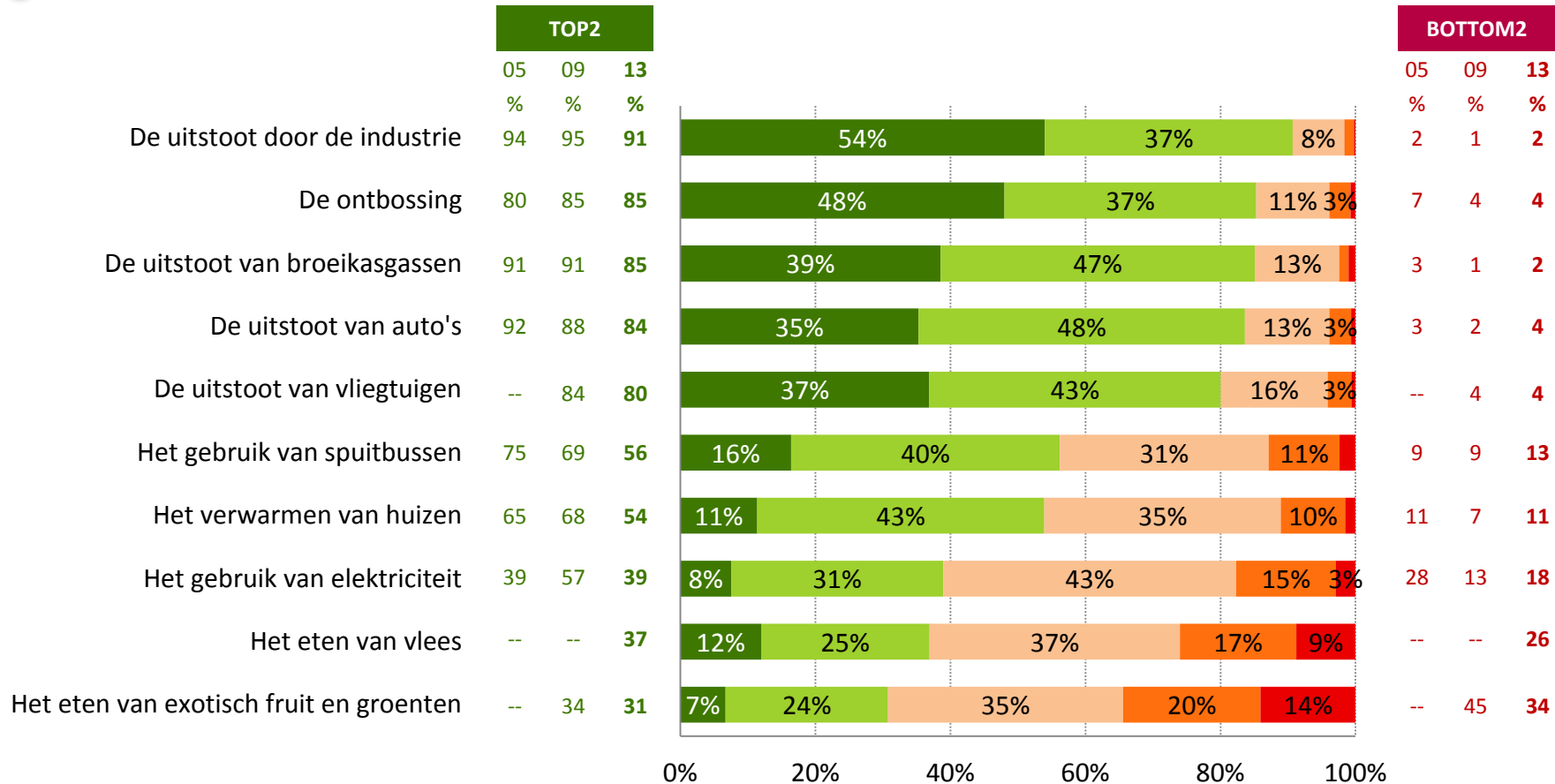
V3. Graag zouden wij uw mening kennen in verband met een aantal uitspraken

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V4. In welke mate hebben de volgende menselijke activiteiten een effect op klimaatverandering?

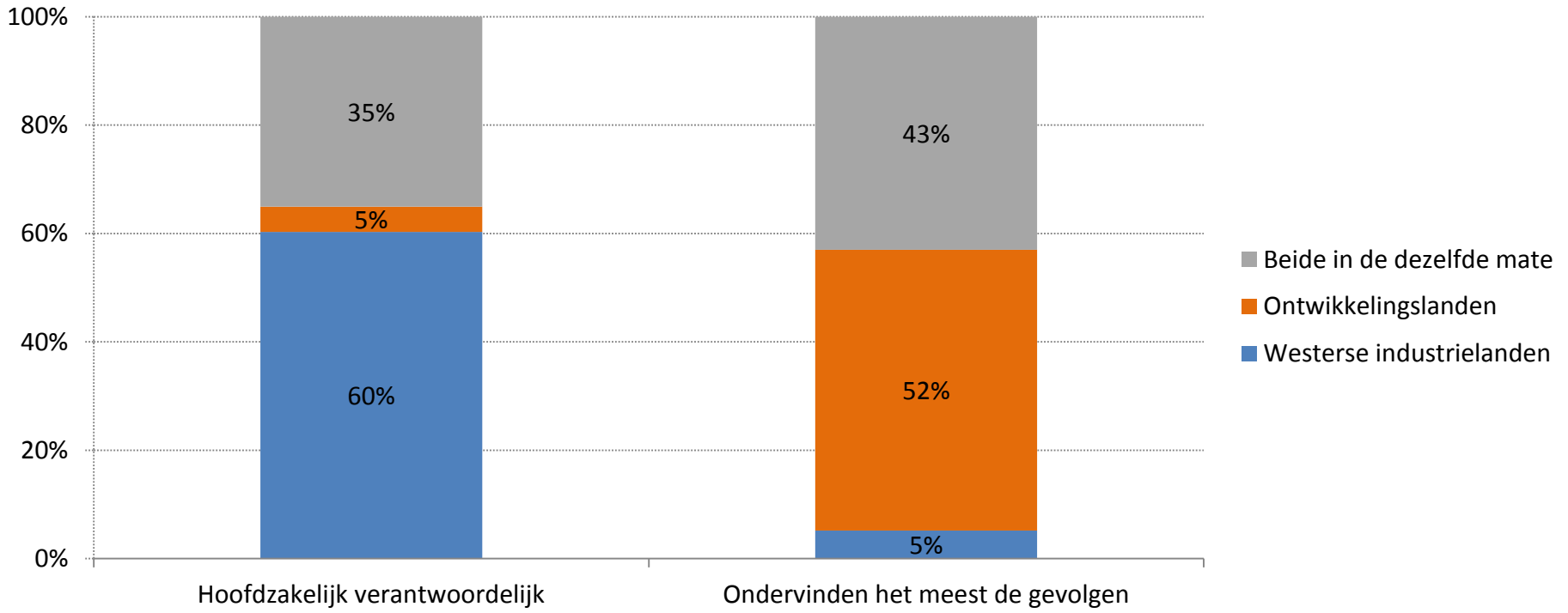
Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ Heel groot effect ■ Groot effect ■ Tussen beide ■ Klein effect ■ Helemaal geen effect

V5. Welke landen zijn hoofdzakelijk verantwoordelijk voor klimaatverandering?
In welke landen ondervindt men het meest de gevolgen van klimaatverandering?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

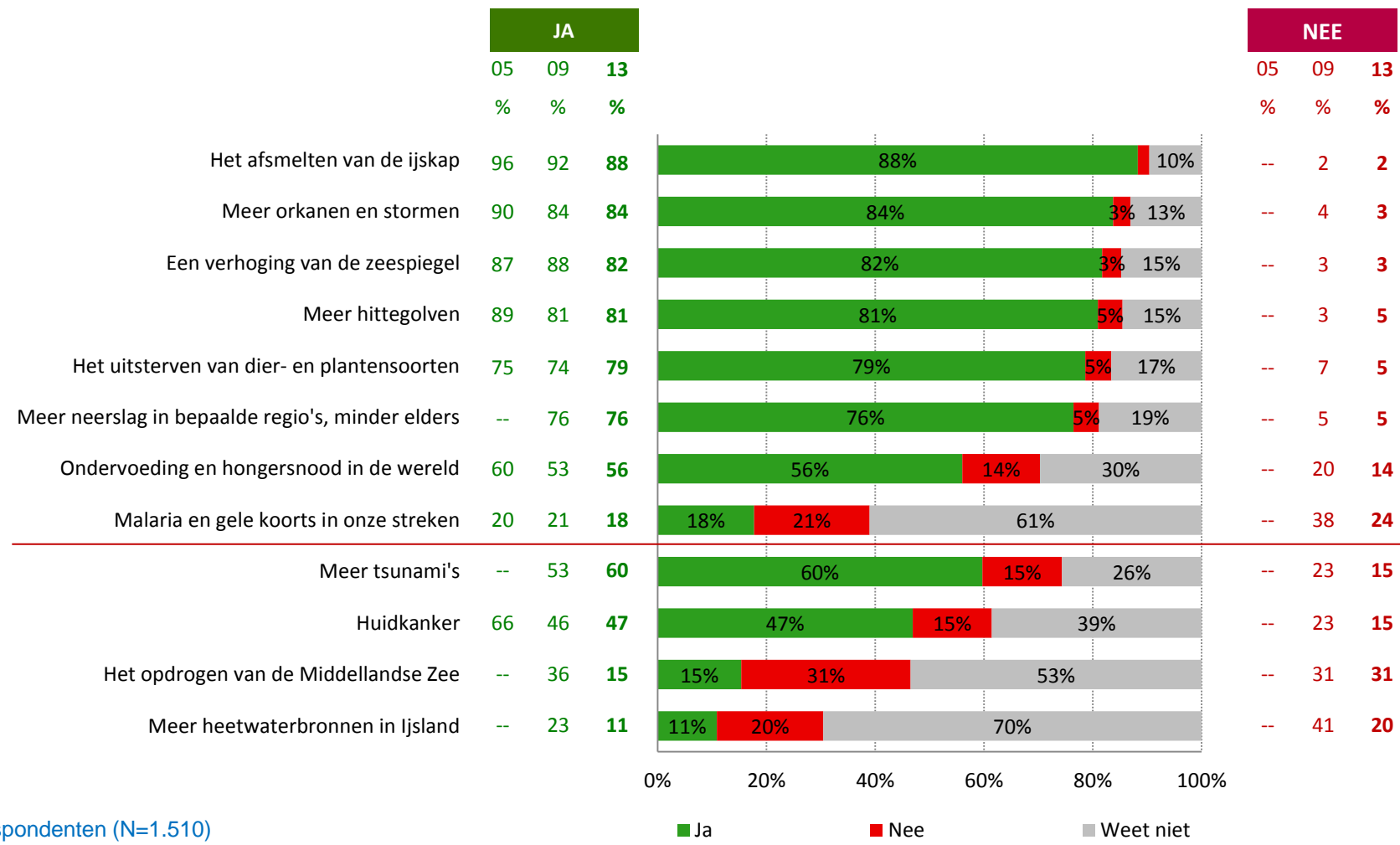

V7. Zal klimaatverandering leiden tot de volgende verschijnselen?

CORRECT

FOUTIEF

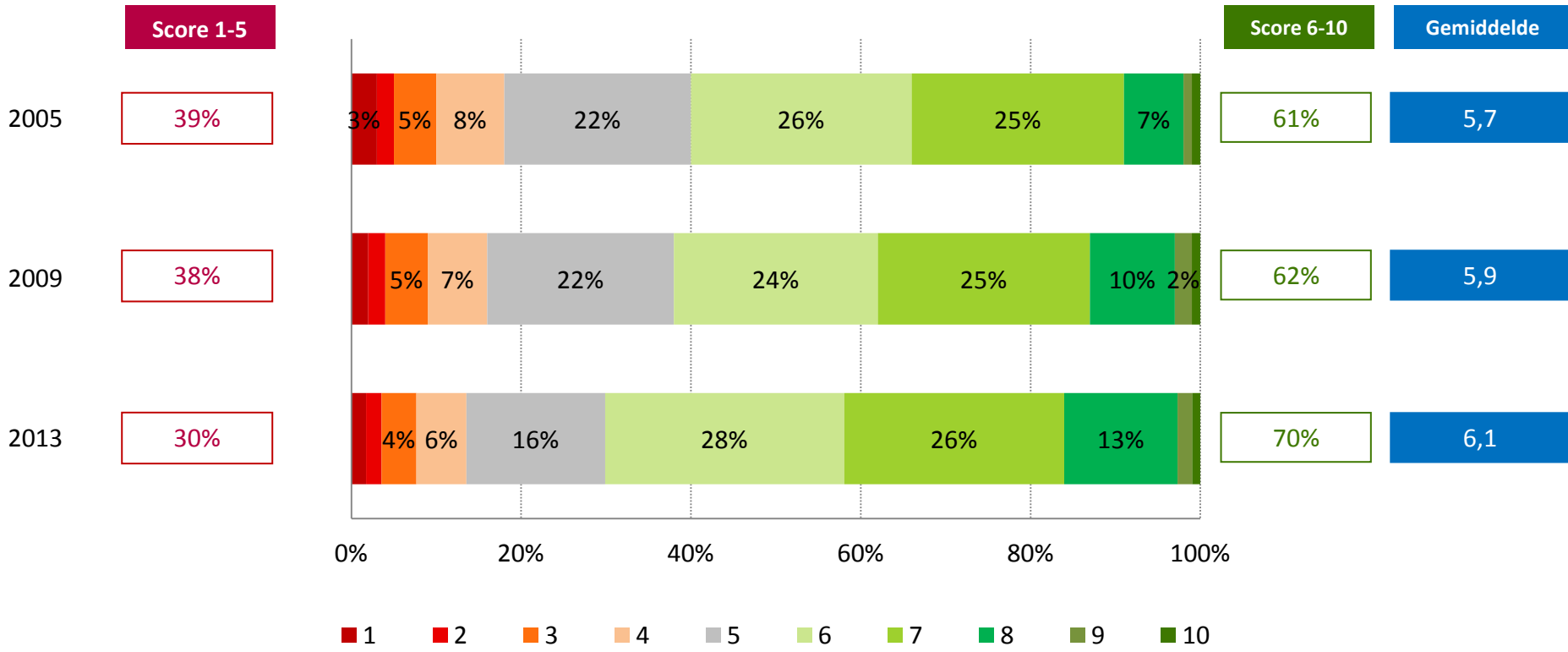

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V8. Als u zichzelf een score zou mogen geven op 10, hoeveel zou u dan uzelf geven voor de mate waarin u geïnformeerd bent over klimaatverandering?

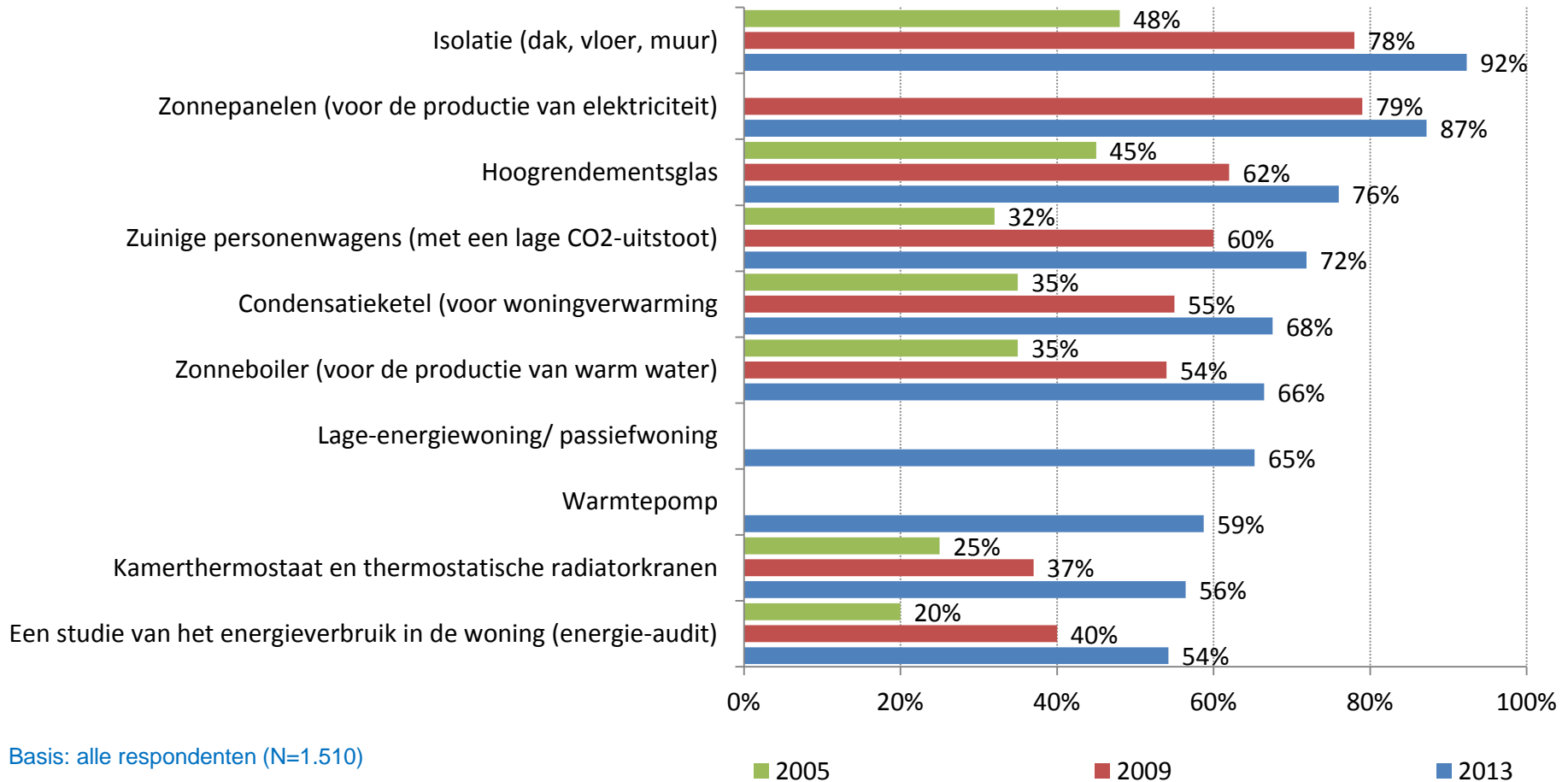

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V23A. De overheid geeft financiële steun (onder van de vorm van belastingvermindering of premies) voor investeringen in een aantal energiebesparende technieken. Bent u op de hoogte van deze steun?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

Besluiten i.v.m. de kennis ten aanzien van klimaatverandering

- Klimaatverandering is wel degelijk een probleem.
- De menselijke activiteiten met directe impact op het klimaat zijn goed gekend, maar de meer indirecte (verwarming, elektriciteitsverbruik en voeding) zijn beduidend minder goed gekend.
- De gevolgen van klimaatverandering zijn op zich goed gekend, maar de geografische verspreiding ervan is dat veel minder.
- Een meerderheid van de Belgen vindt zichzelf redelijk goed geïnformeerd.
- De kennis over de financiële steun van de overheid voor investeringen in energiebesparende technieken kende een sterke tot spectaculaire groei ten opzichte van 2005 en 2009.

- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

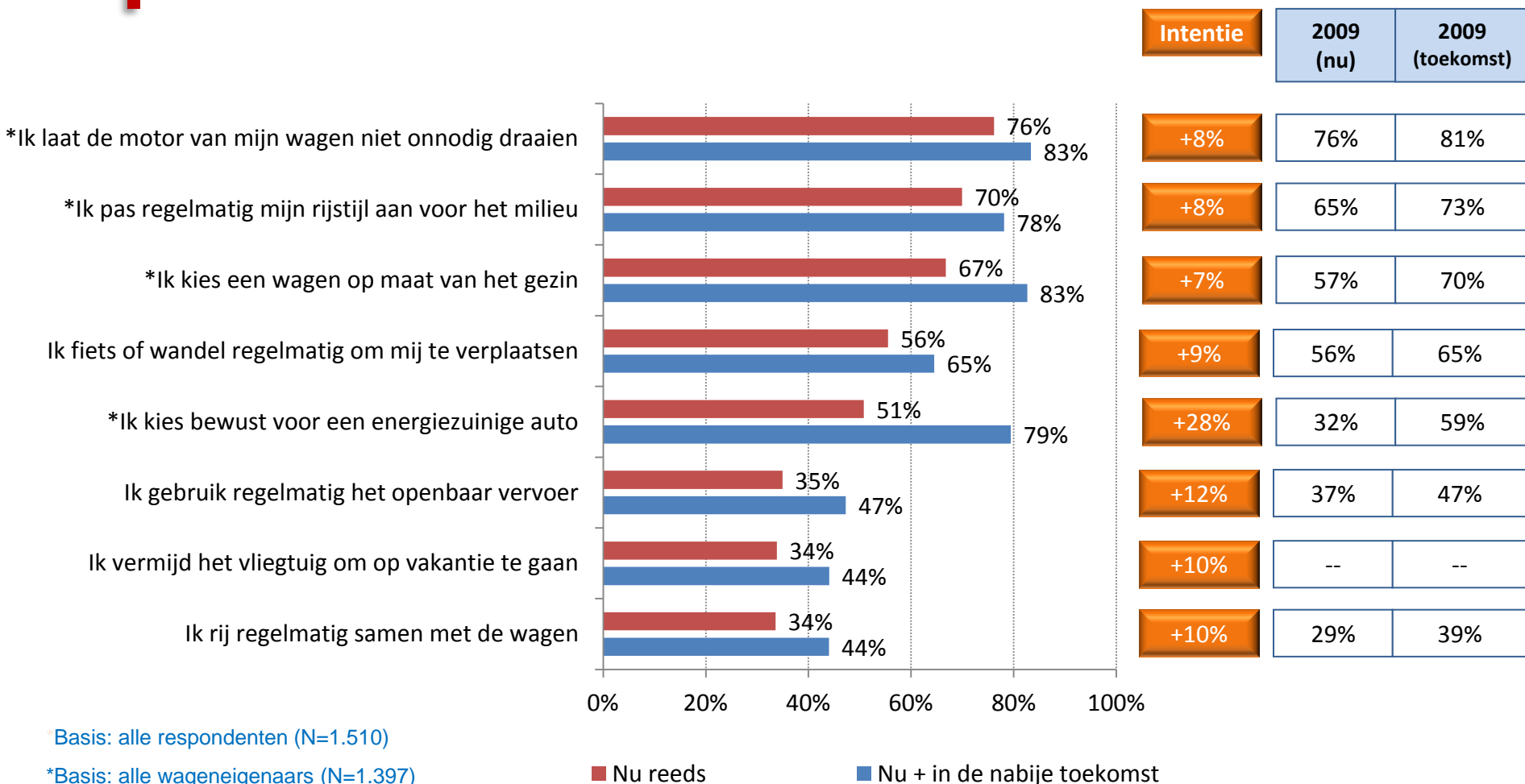

Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering**
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie

V18A. Welke uitspraken zijn nu reeds op u van toepassing?
 V18B. Welke uitspraken zullen in de nabije toekomst op u persoonlijk van toepassing zijn?

*Basis: alle respondenten (N=1.510)

*Basis: alle wageneigenaars (N=1.397)

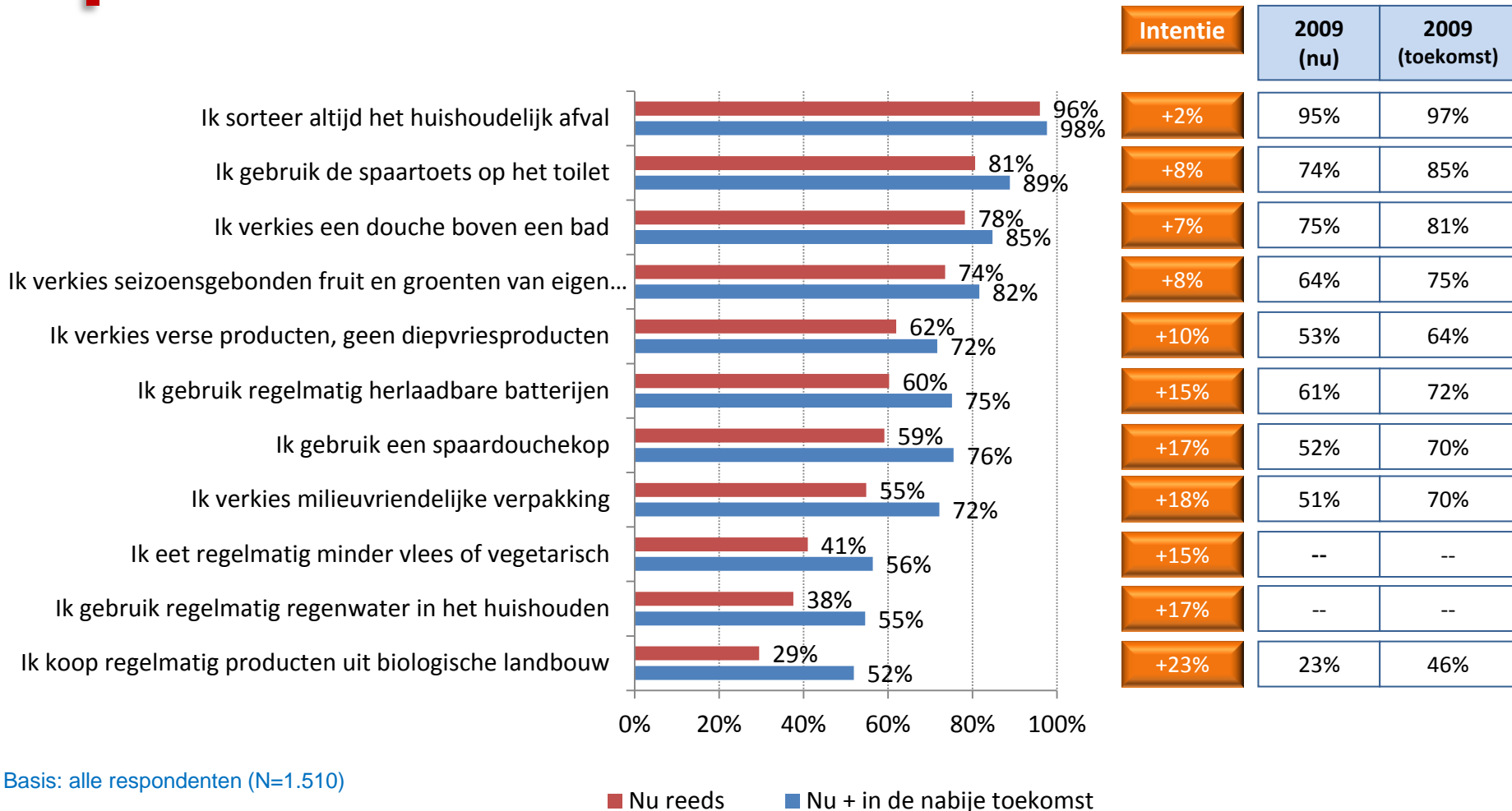
Nu reeds

Nu + in de nabije toekomst

V18A. Welke uitspraken zijn nu reeds op u van toepassing?
 V18B. Welke uitspraken zullen in de nabije toekomst op u persoonlijk van toepassing zijn?

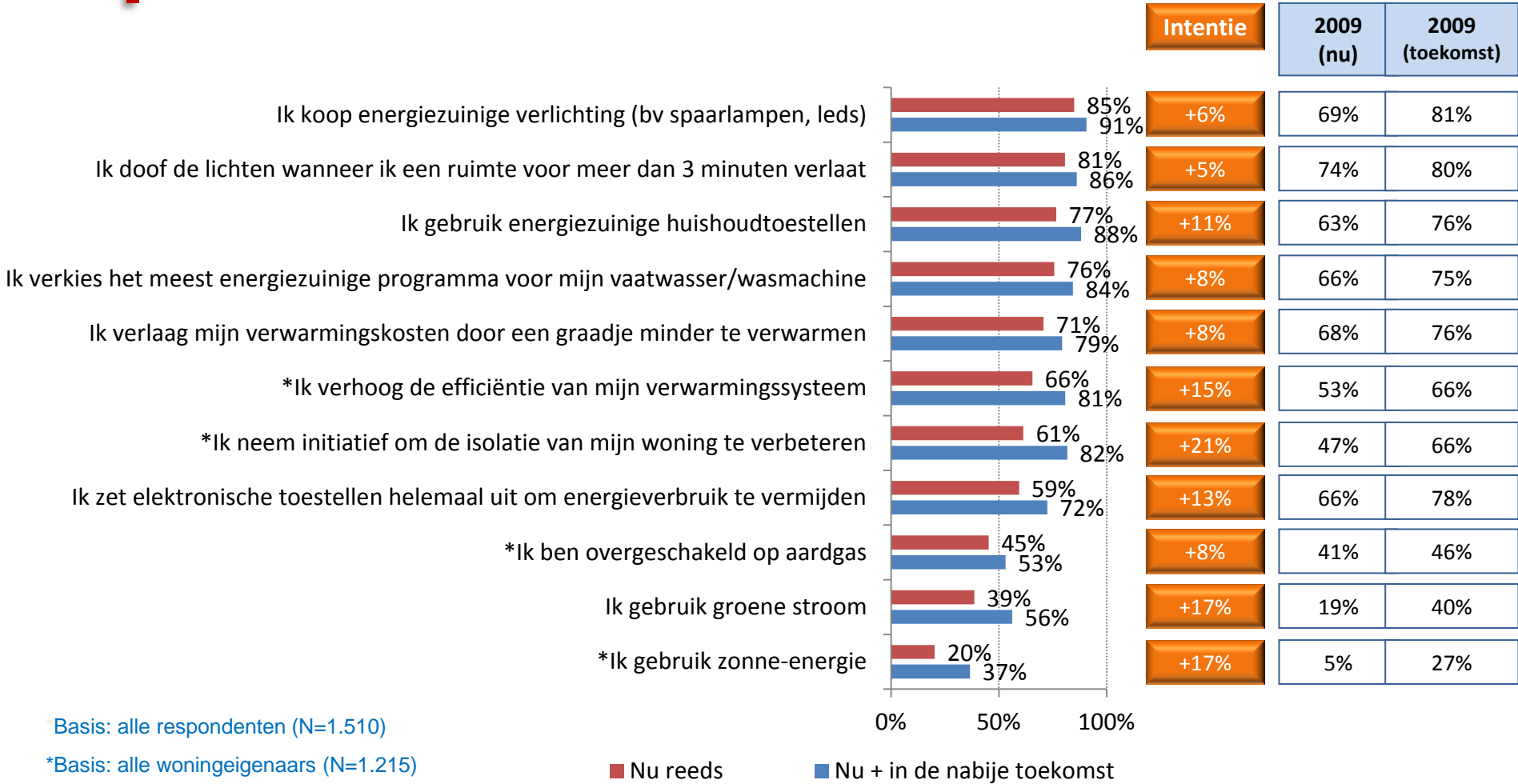

Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ Nu reeds ■ Nu + in de nabije toekomst

V18A. Welke uitspraken zijn nu reeds op u van toepassing?
 V18B. Welke uitspraken zullen in de nabije toekomst op u persoonlijk van toepassing zijn?

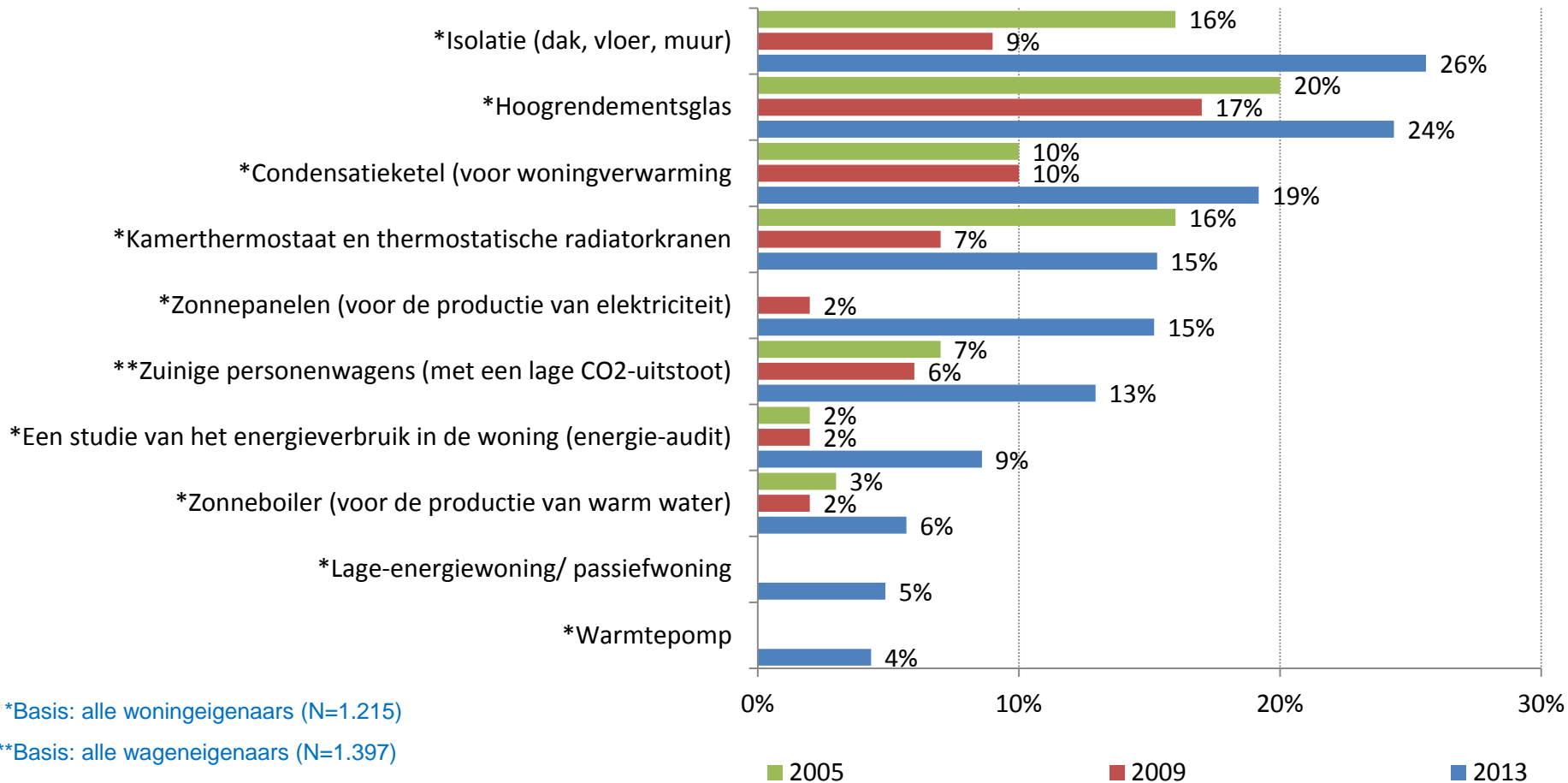
*Basis: alle respondenten (N=1.510)

*Basis: alle woningeigenaars (N=1.215)

V23B. De overheid geeft financiële steun (onder de vorm van belastingvermindering of premies) voor investeringen in een aantal energiebesparende technieken. Heeft u al gebruik gemaakt van deze steun?

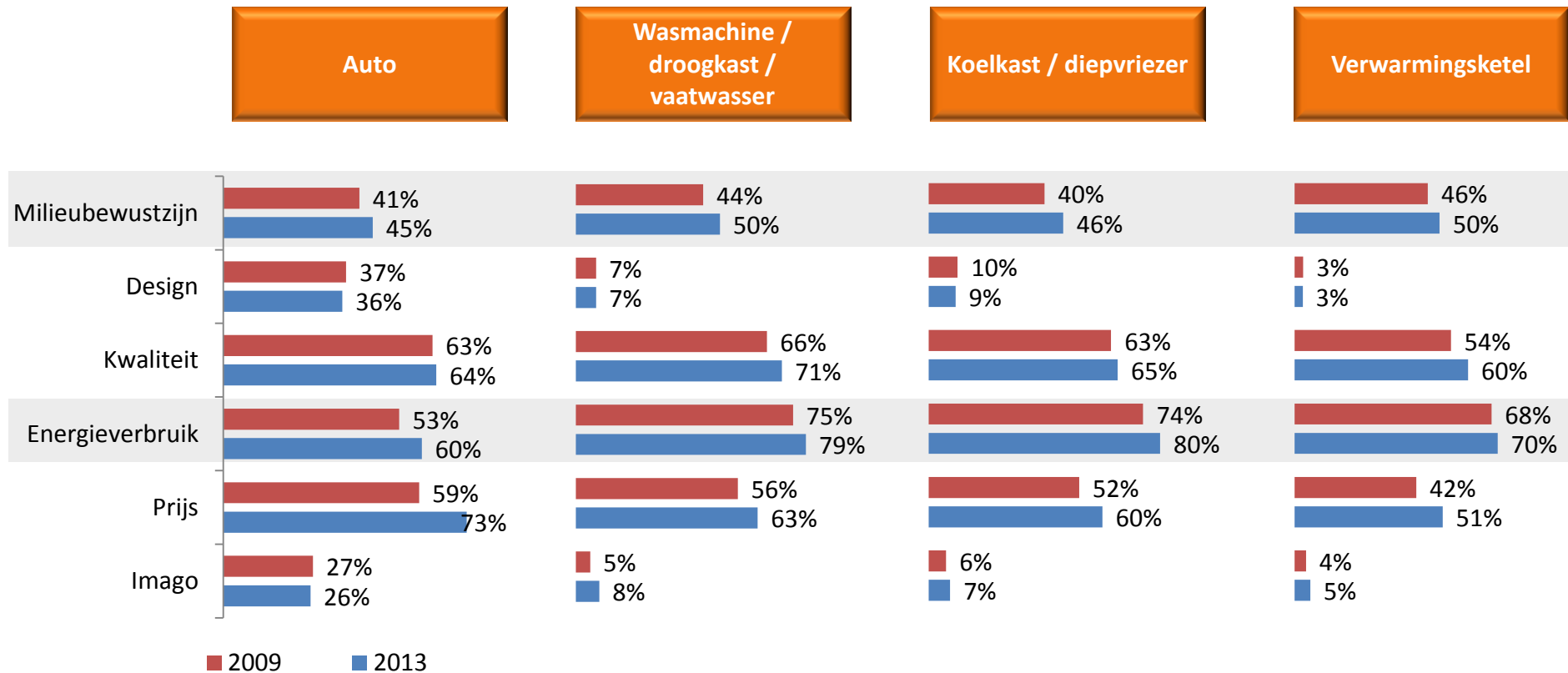

*Basis: alle woningeigenaars (N=1.215)

**Basis: alle wageneigenaars (N=1.397)

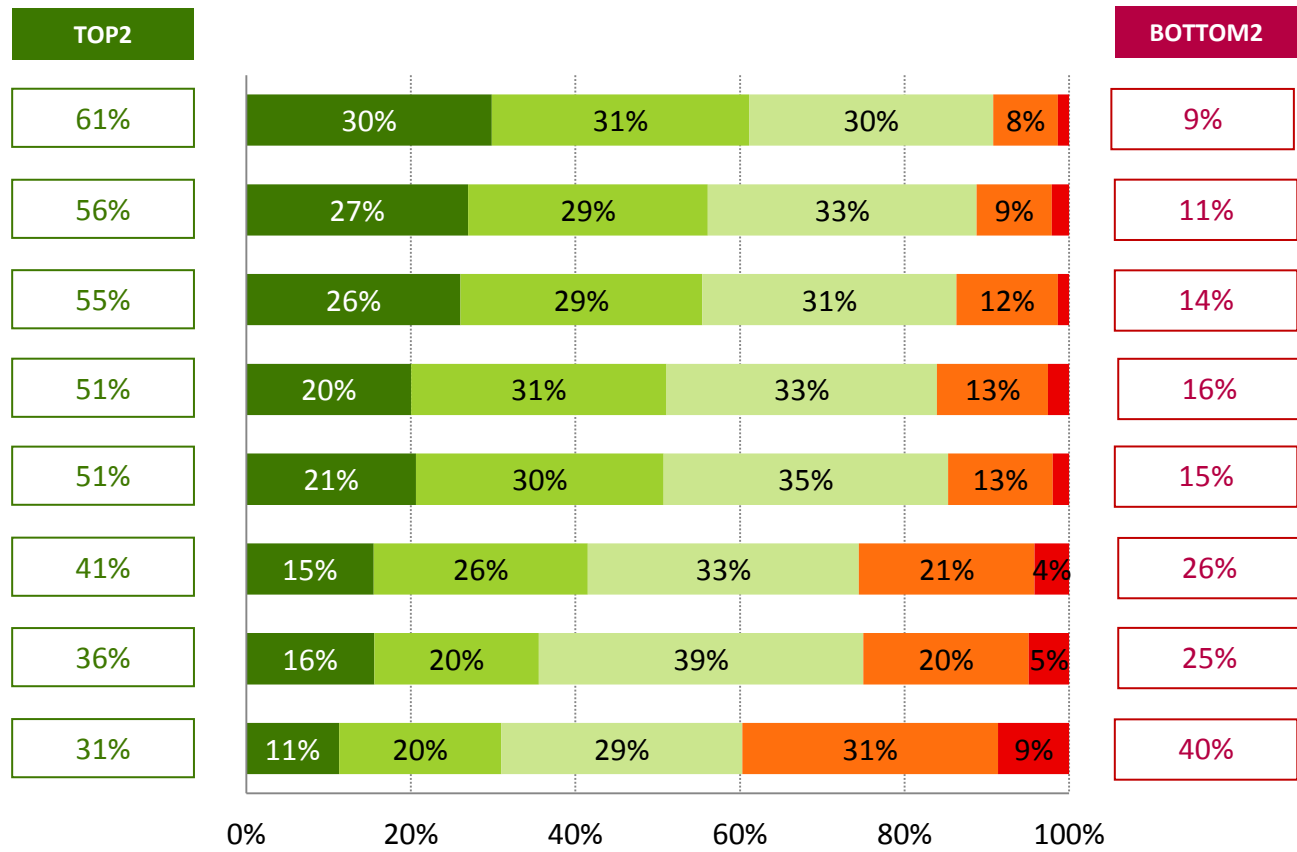
V19. Welke selectiecriteria hanteert u bij de aankoop van onderstaande producten?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V20. In welke mate was in het verleden het energieverbruik doorslaggevend bij uw aankoop van volgende producten?

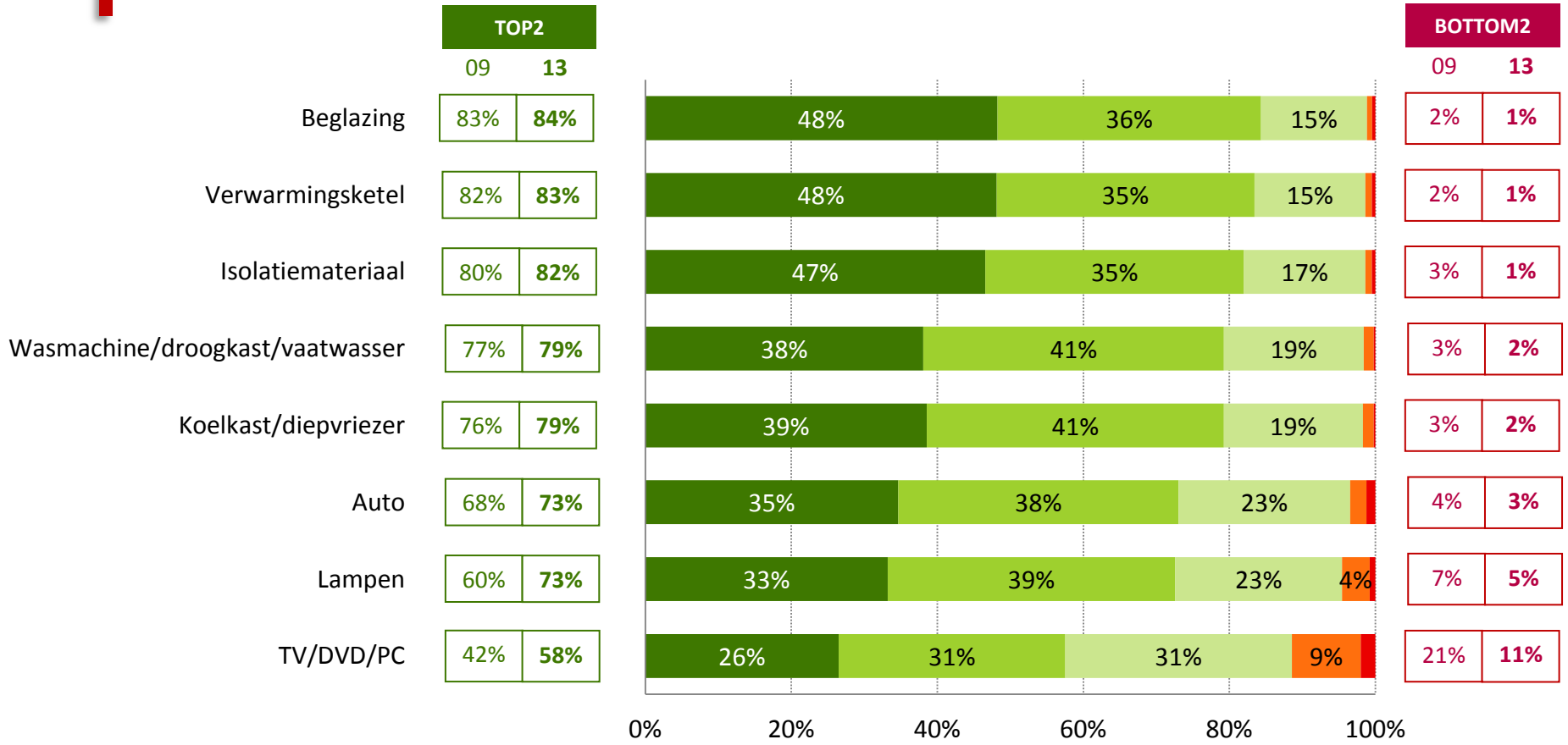
**Basis: alle respondenten (N=1.510)
 *Basis: alle woningeigenaars (N=1.215)
 **Basis: alle wageneigenaars (N=1.397)

■ Uiterst belangrijk ■ Zeer belangrijk ■ Belangrijk ■ Niet belangrijk ■ Helemaal niet belangrijk

V21. In welke mate zal het energieverbruik bij uw volgende aankoop van onderstaande producten doorslaggevend zijn?

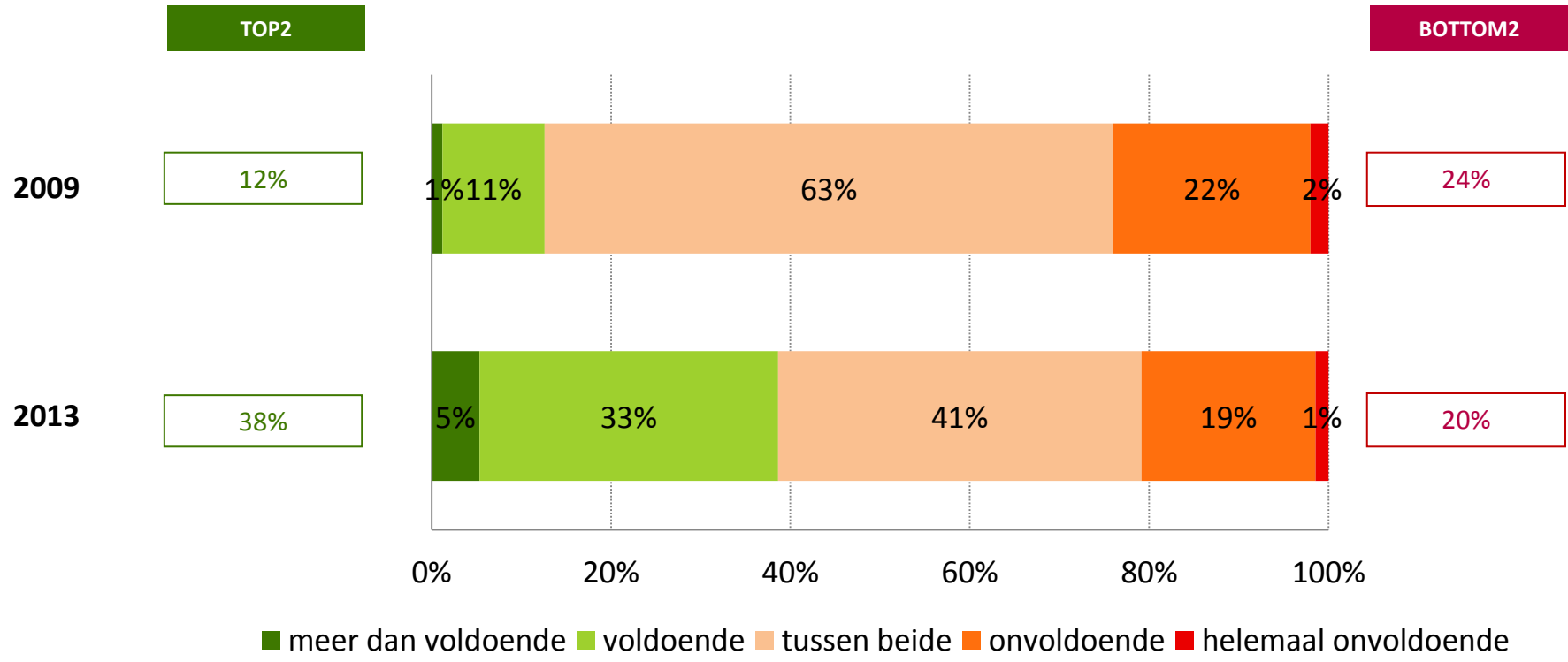
Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ Uiterst belangrijk ■ Zeer belangrijk ■ Belangrijk ■ Niet belangrijk ■ Helemaal niet belangrijk

V25. Vindt u dat u momenteel voldoende initiatieven neemt om klimaatverandering tegen te gaan?

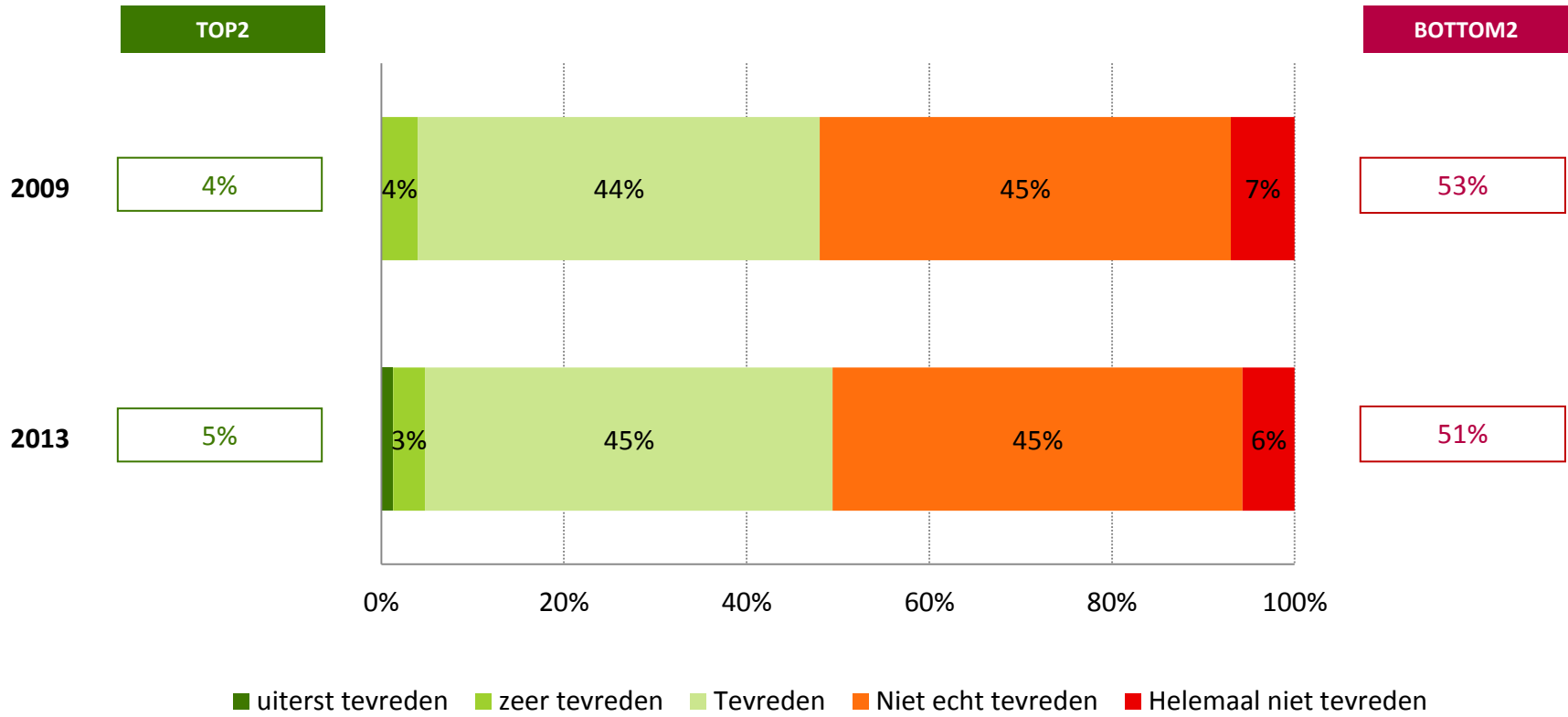

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V26. Hoe tevreden bent u over de acties van de overheid om klimaatverandering tegen te gaan?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

Besluiten i.v.m. het gedrag met betrekking tot klimaatverandering

- De Belg vertoont een steeds milieuvriendelijker gedrag op het vlak van zijn mobiliteit, huishouden, woning en aankopen.
- De Belg slaagt er grotendeels in zijn eerder (in 2009) uitgesproken intenties in daden om te zetten en geeft aan het in de toekomst nog beter te willen doen.
- Het gebruik van financiële overheidssteun voor investeringen in een aantal energiebesparende technieken kent een spectaculaire toename ten opzichte van 2005/2009.
- De Belg hecht bij zijn aankopen en investeringen vrij veel belang aan het energieverbruik.
- Een minderheid van de Belgen is tevreden met de eigen acties en met die van de overheid.

- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

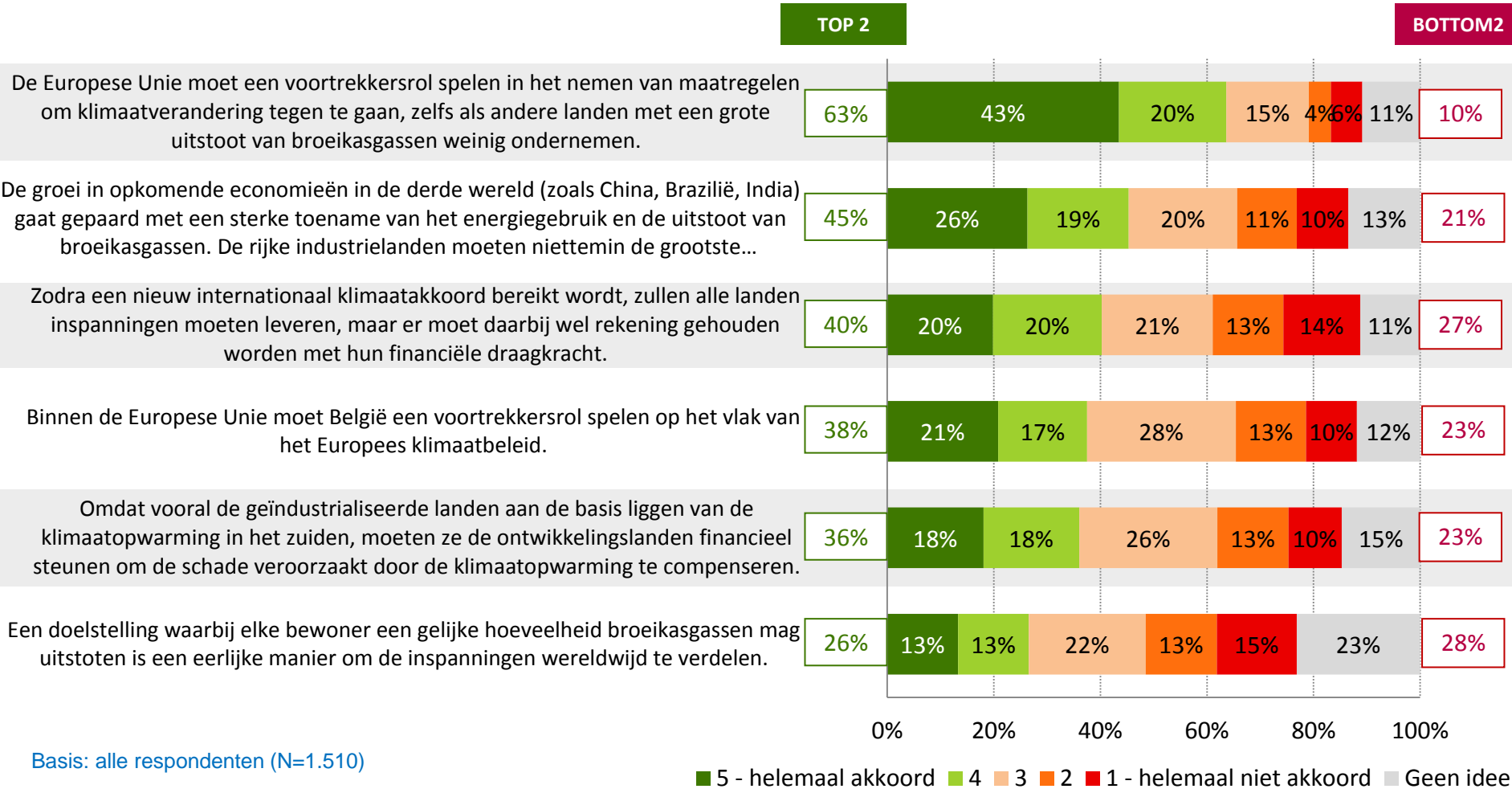

Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid**
- Informatie en communicatie

V11. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken over de internationale klimaatonderhandelingen?

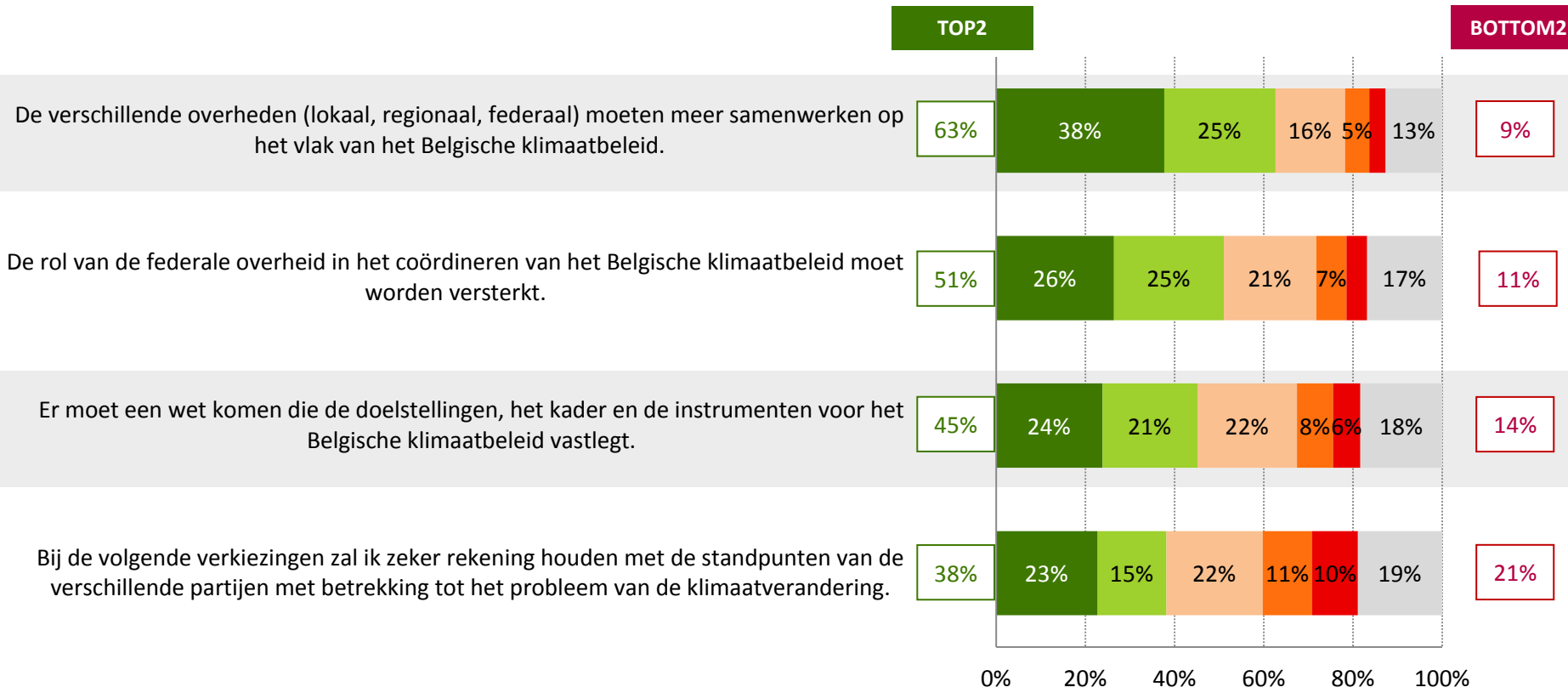

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V12. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken over het klimaatbeleid in België?

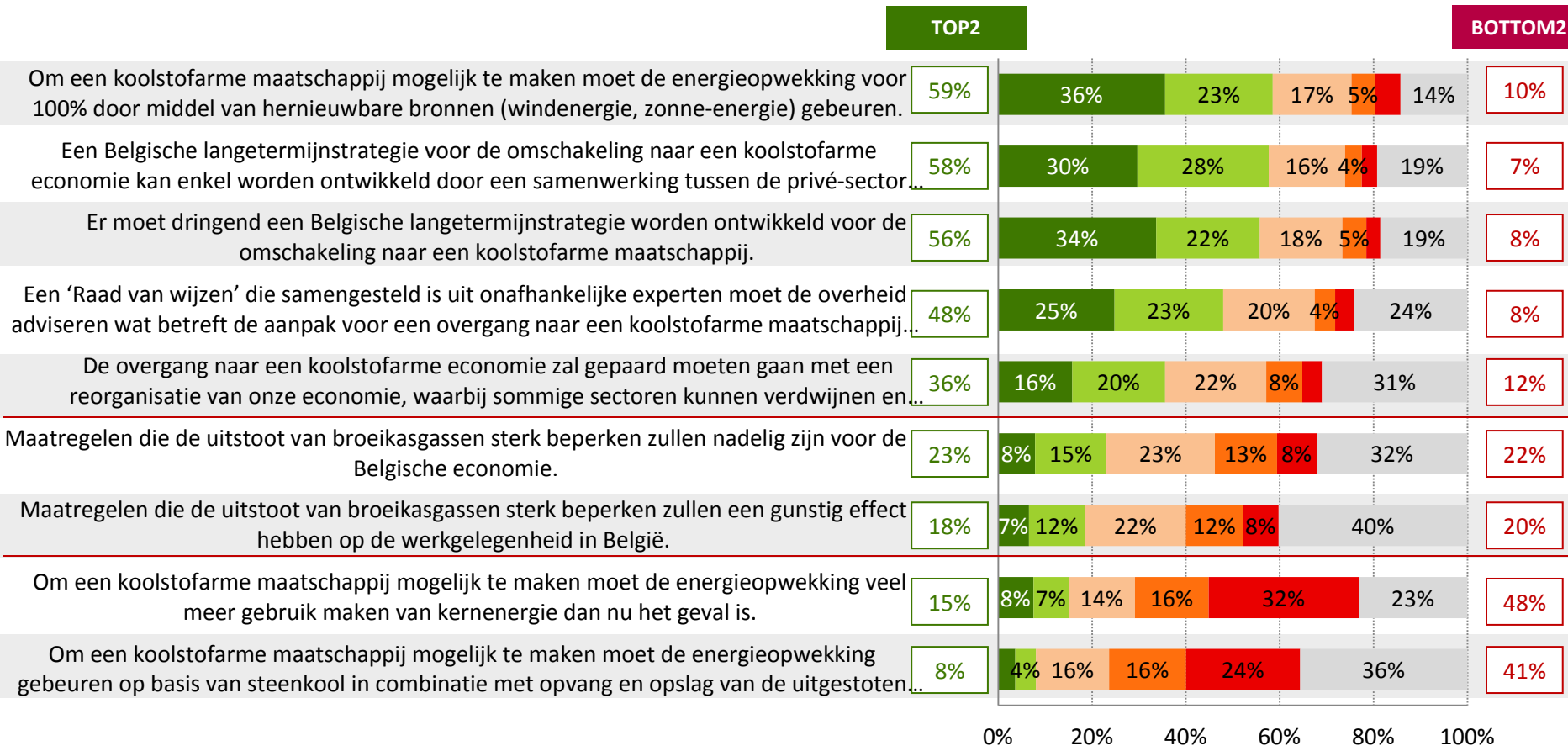
Basis: alle respondenten (N=1.510)

5 - helemaal akkoord 4 3 2 1 - helemaal niet akkoord Geen idee

V13. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken over de omschakeling naar een koolstofarme economie en maatschappij als oplossing van de klimaatproblematiek op lange termijn?

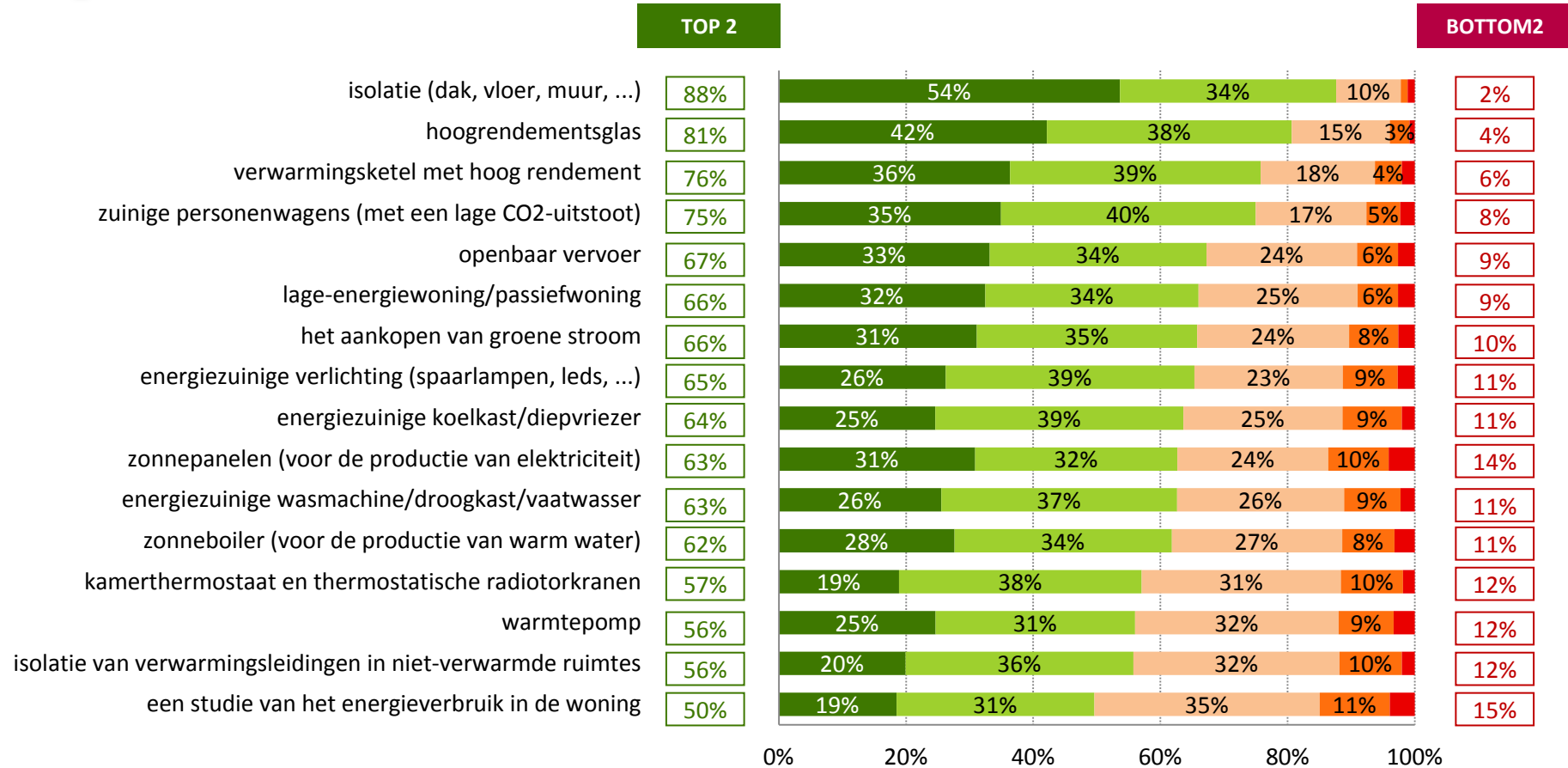
Basis: alle respondenten (N=1.510)

5 - helemaal akkoord 4 3 2 1 - helemaal niet akkoord Geen idee

V22. Hieronder vindt u een aantal posten waarvoor de overheid financiële steun zou kunnen geven in de strijd tegen klimaatverandering. In welke mate vindt u dat de overheid er prioriteit aan moet toekennen?

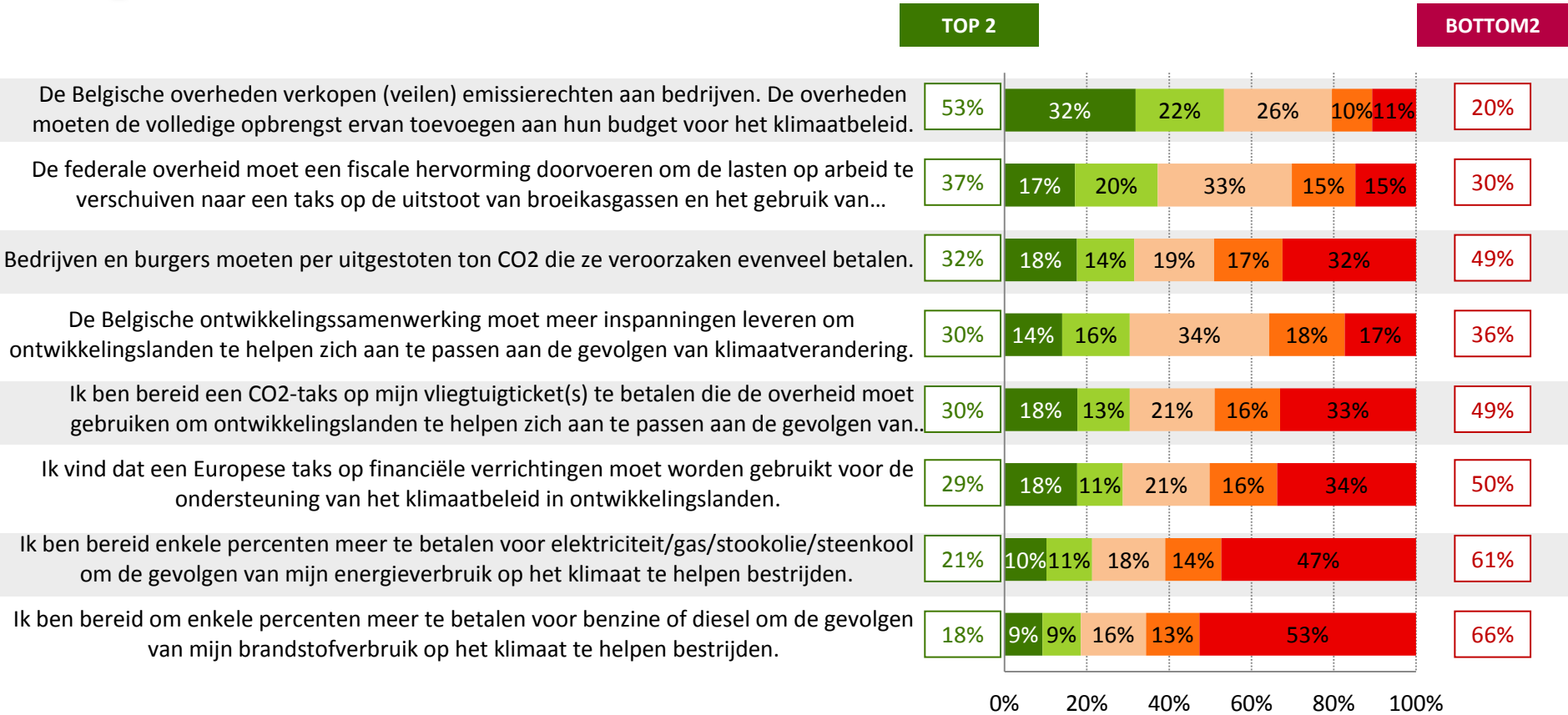
Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ Hoge prioriteit ■ Prioriteit ■ Tussen beide ■ Geen prioriteit ■ Helemaal geen prioriteit

V15. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

5 - helemaal akkoord 4 3 2 1 - helemaal niet akkoord

V15a. Met hoeveel €/maand mag uw factuur voor elektriciteit/gas/stookolie/steenkool dan toenemen?
V15b. Met hoeveel cent/liter mag de prijs van de benzine of diesel dan toenemen?

**Elektriciteit / gas /
stookolie / steenkool**

€/maand	N	%
1€ of minder	19	1%
2-5€	144	10%
6-10€	113	8%
11-20€	73	5%
21-50€	60	4%
meer dan 50€	16	1%
bedrag onbepaald / evt. bereid	123	9%
niet bereid meer te betalen	854	61%
TOTAAL	1.402	100%

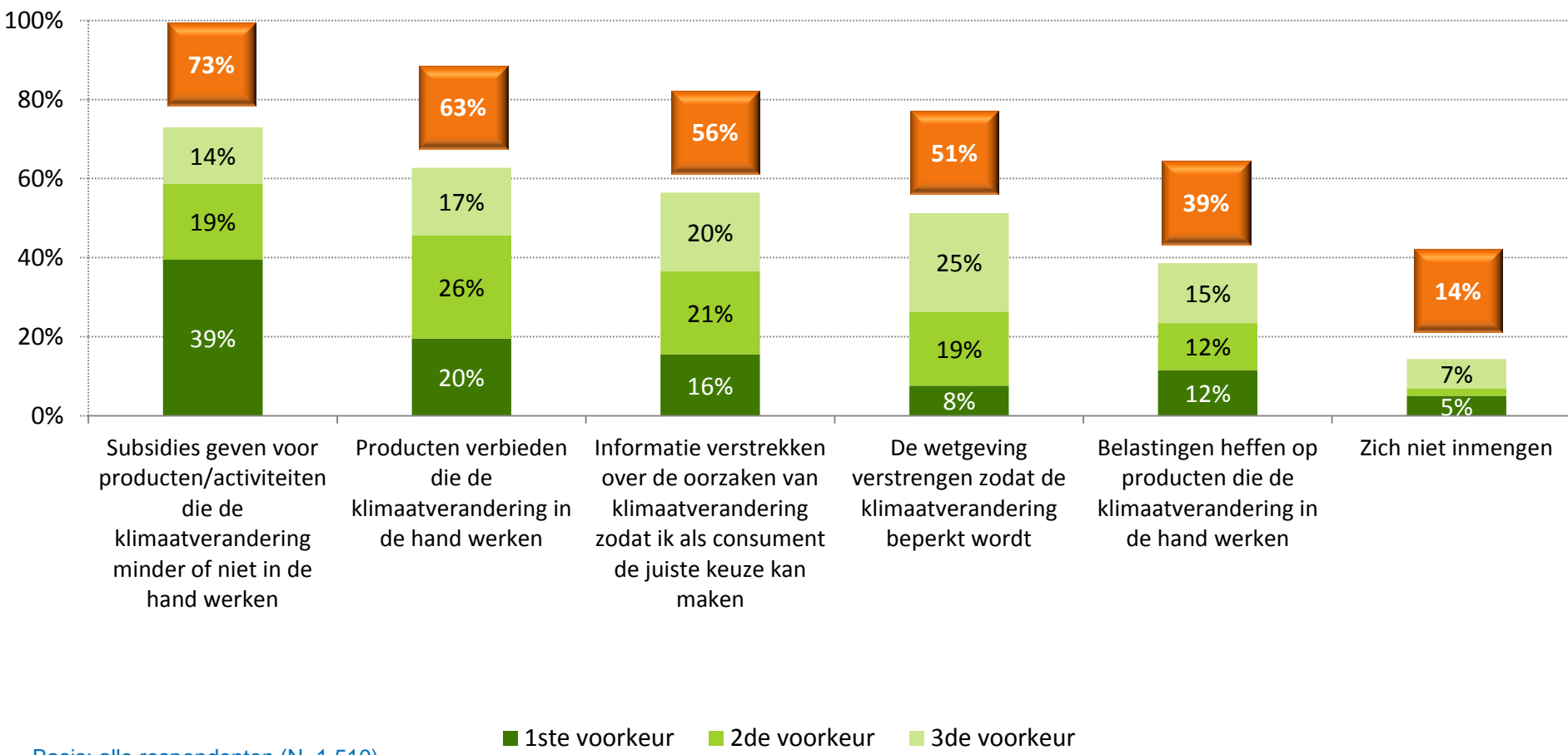
Benzine of diesel

cent/liter	N	%
1ct of minder	19	1%
2-5ct	89	6%
6-10ct	90	7%
11-20ct	43	3%
21-50ct	45	3%
meer dan 50ct	15	1%
bedrag onbepaald / evt. bereid	176	13%
niet bereid meer te betalen	912	66%
TOTAAL	1.389	100%

V16. De overheid kan door de maatregelen die ze neemt het gedrag van burgers inzake klimaatverandering proberen te veranderen. Welke van de volgende maatregelen zou uw voorkeur wegdragen?

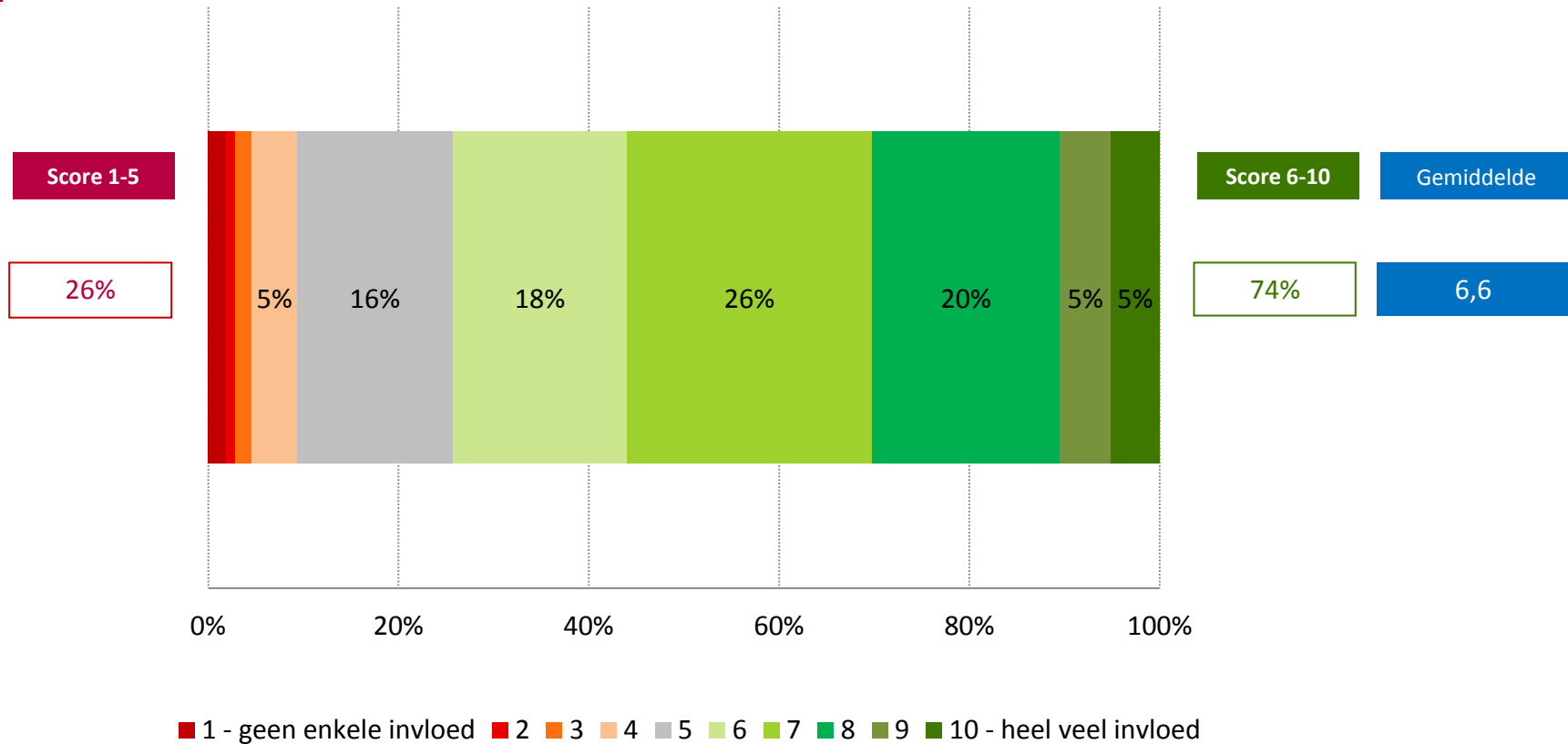

Basis: alle respondenten (N=1.510)

V17. In welke mate kan de overheid invloed uitoefenen op het gedrag van de burger met betrekking tot de klimaatverandering?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

Besluiten i.v.m. het klimaatbeleid

- Voor een belangrijk deel van de Belgische kiezers zullen standpunten met betrekking tot het probleem van klimaatverandering een invloed hebben op het stemgedrag.
- De Europese Unie moet – eerder dan België - een voortrekkersrol spelen op het vlak van het klimaatbeleid, maar ook van de Belgische overheid verwacht men maatregelen en acties.
- De Belg onderschrijft over het algemeen de doelstelling om de omschakeling te maken naar een koolstofarme economie en maatschappij op lange termijn, maar voor een belangrijke groep blijft dit onderwerp een (te) complexe materie.
- In een koolstofarme maatschappij moet de energieopwekking voor 100% afkomstig zijn van hernieuwbare bronnen (wind- of zonne-energie) maar is er geen plaats voor kernenergie of steenkool.
- Het draagvlak voor maatregelen die een extra financiële tegemoetkoming vragen van de geïndustrialiseerde landen, is momenteel zeer klein.
- Ook maatregelen die een extra financiële inspanning van het individu vragen, kunnen op relatief weinig voorstanders rekenen.

- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

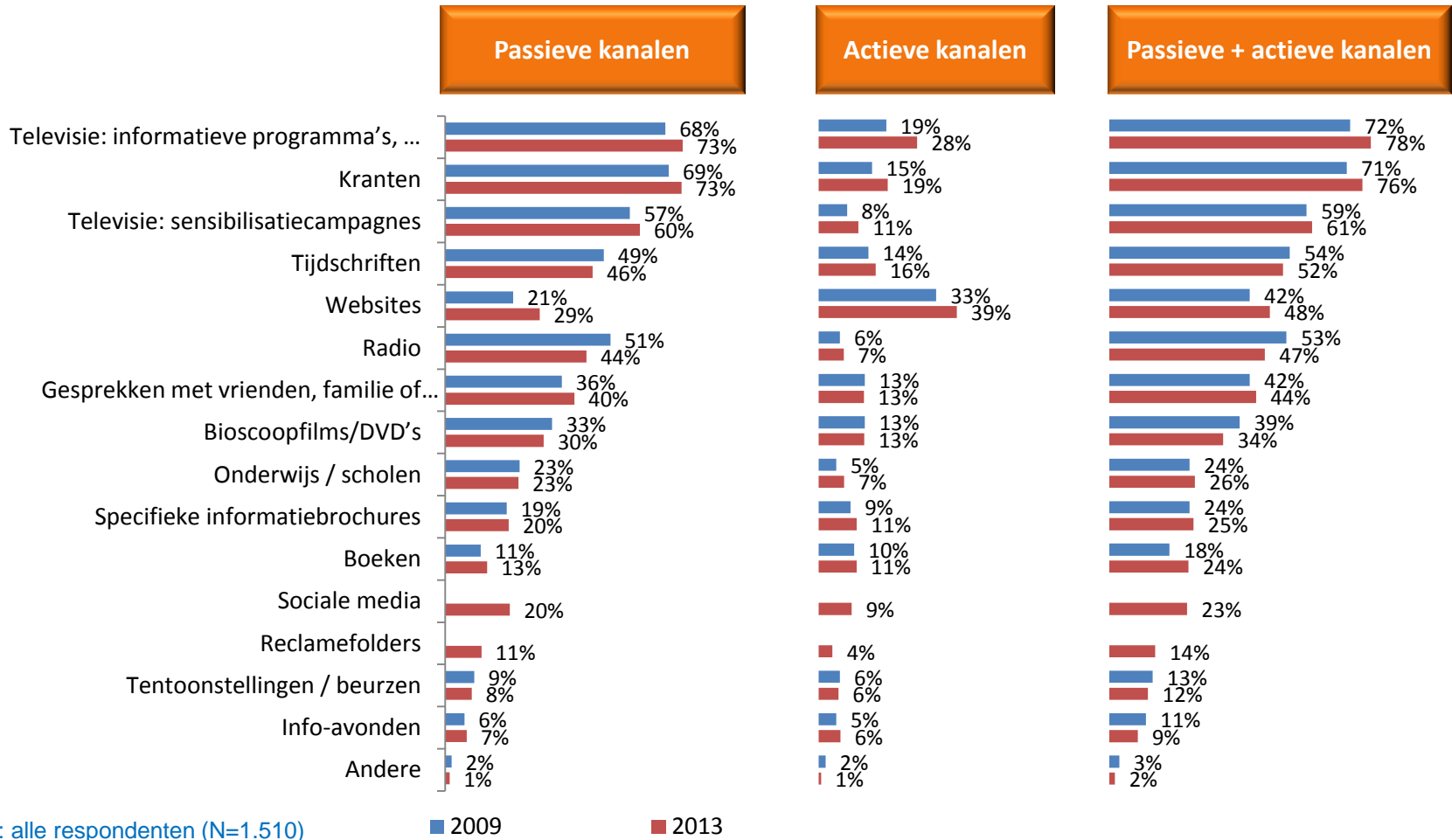

Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie**

V9A&B. Via welke kanalen heeft u zich tot nu toe over klimaatverandering geïnformeerd?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ 2009

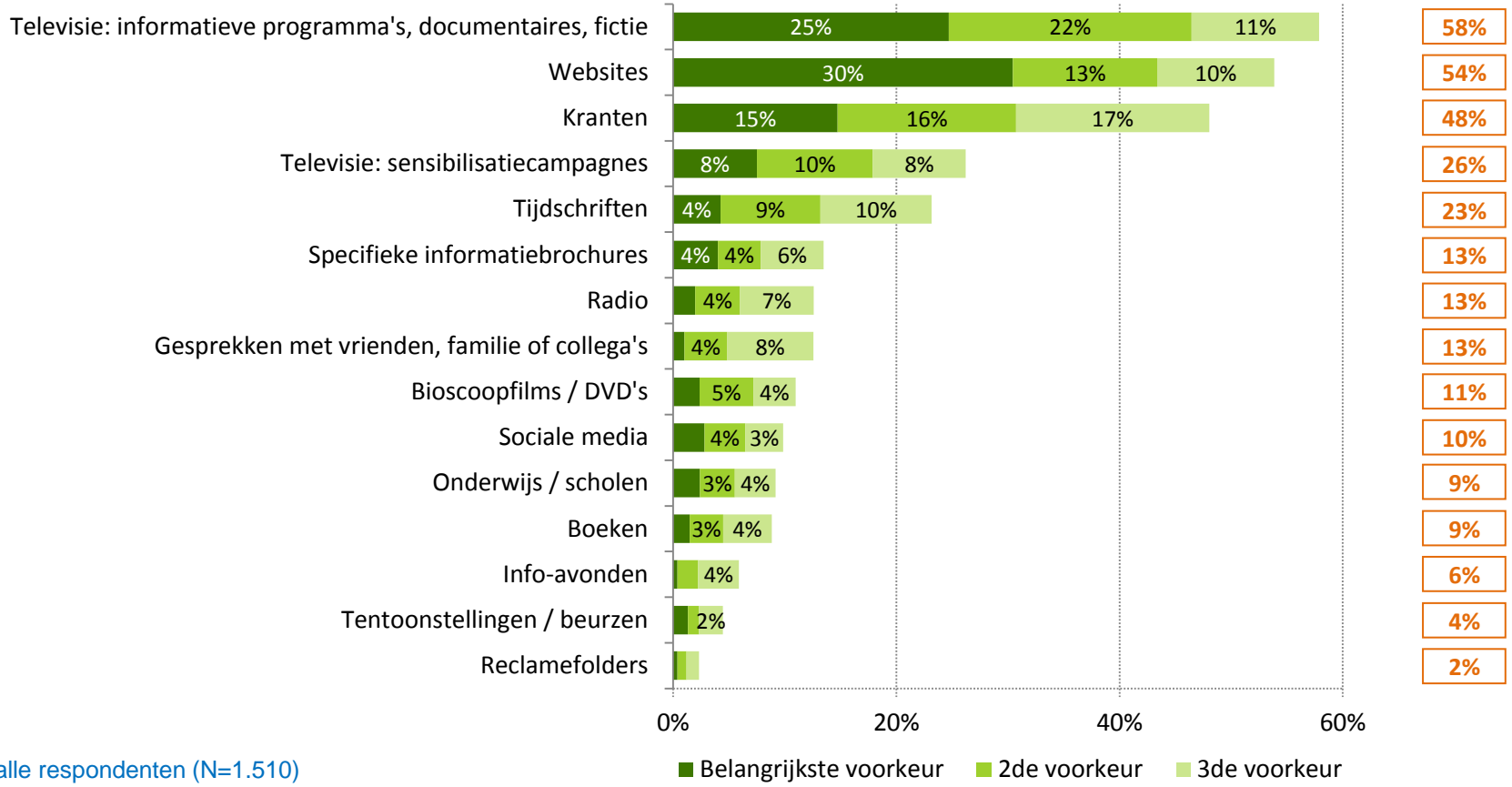
■ 2013

V9C. Via welk kanaal zoekt u het liefst informatie op?

1ste/2de/3^{de}
voorkeur

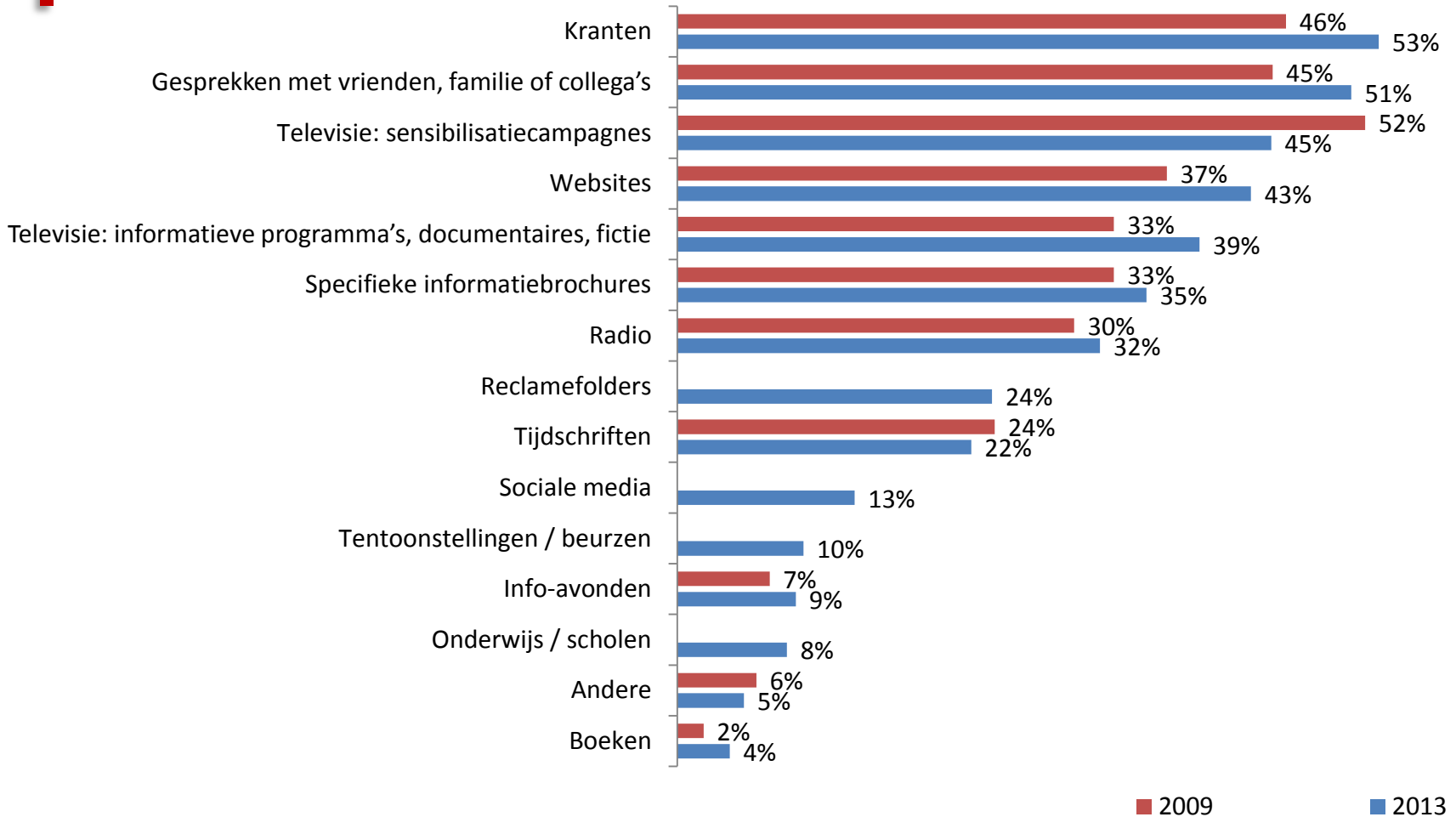
Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ Belangrijkste voorkeur ■ 2de voorkeur ■ 3de voorkeur

V24. Indien u op de hoogte bent van de financiële steun (belastingvermindering of premies) door de overheid toegekend, via welke kanalen heeft u zich hierover dan geïnformeerd?

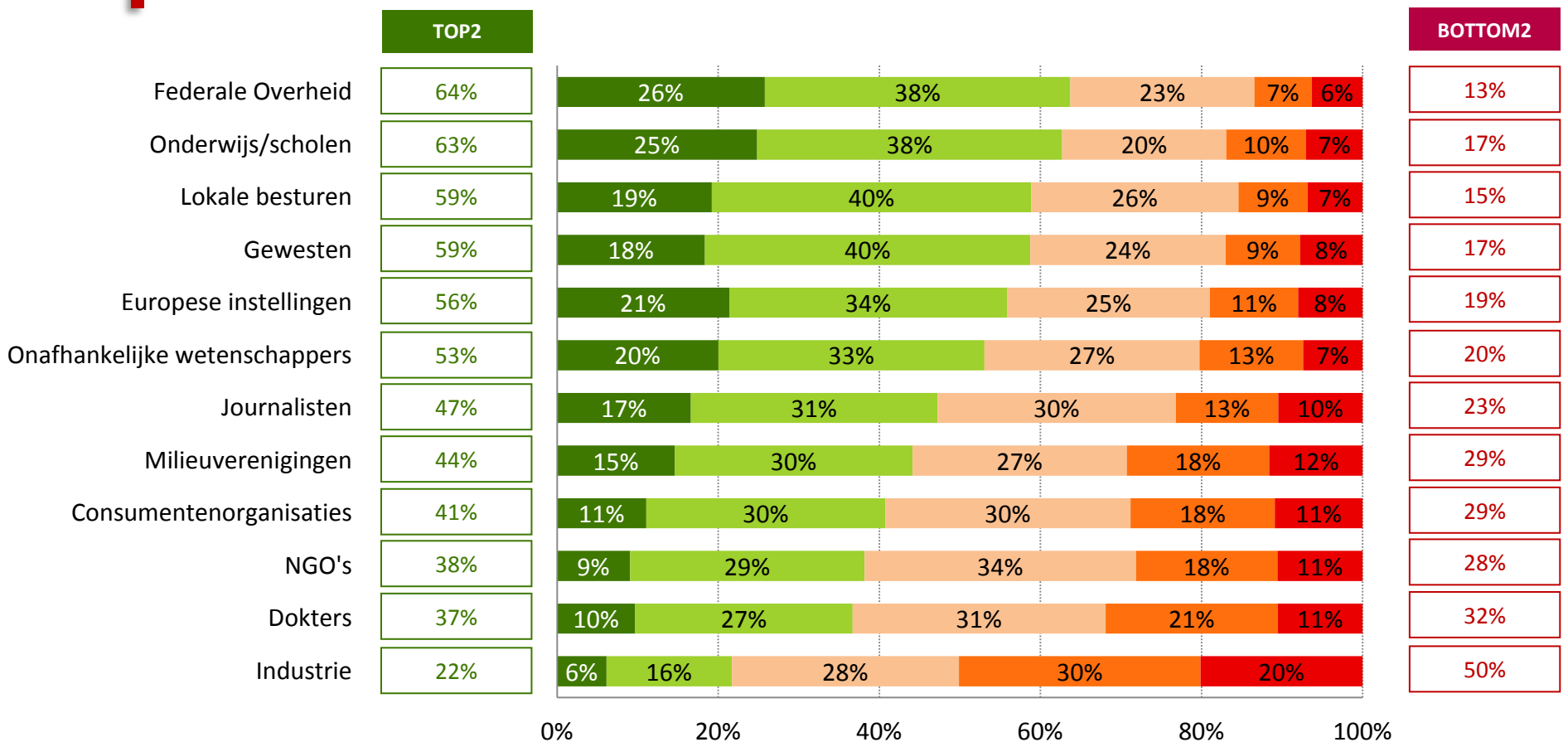
Basis: alle respondenten die op de hoogte zijn van overheidssteun(N=1.388)

■ 2009 ■ 2013

V10. In welke mate wenst u informatie m.b.t. klimaatverandering te ontvangen van volgende bronnen?

Basis: alle respondenten (N=1.510)

■ Helemaal gewenst ■ Gewenst ■ Tussen beide ■ Niet echt gewenst ■ Helemaal niet gewenst

Besluiten i.v.m. de informatie en communicatie

- Passieve informatieverstrekking gebeurt vooral via de traditionele media (TV, kranten en tijdschriften), voor het actief opzoeken van informatie scoren websites het hoogst.
- De Belg wenst in de eerste plaats geïnformeerd te worden door de verschillende overheden en door de onderwijssector.